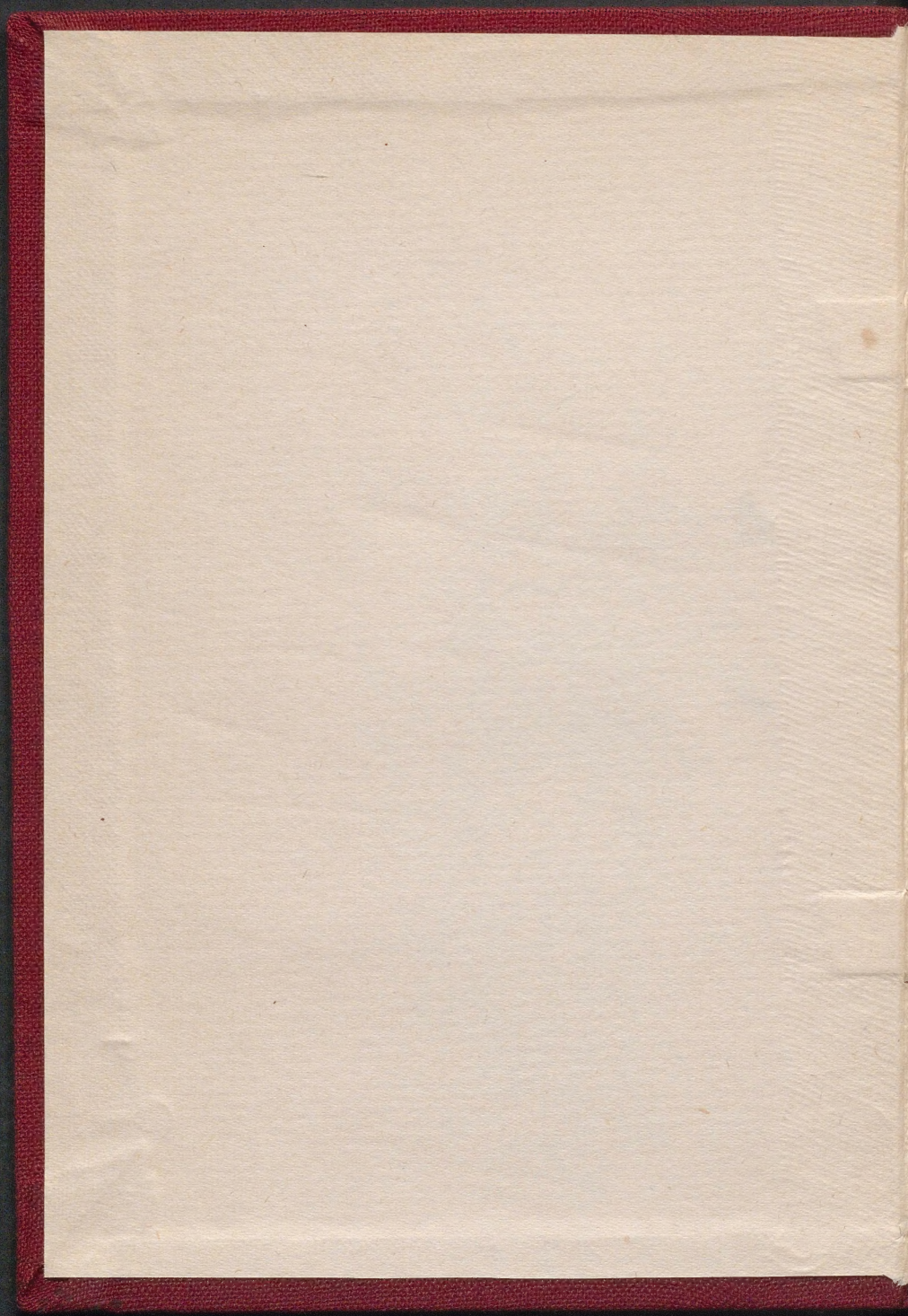


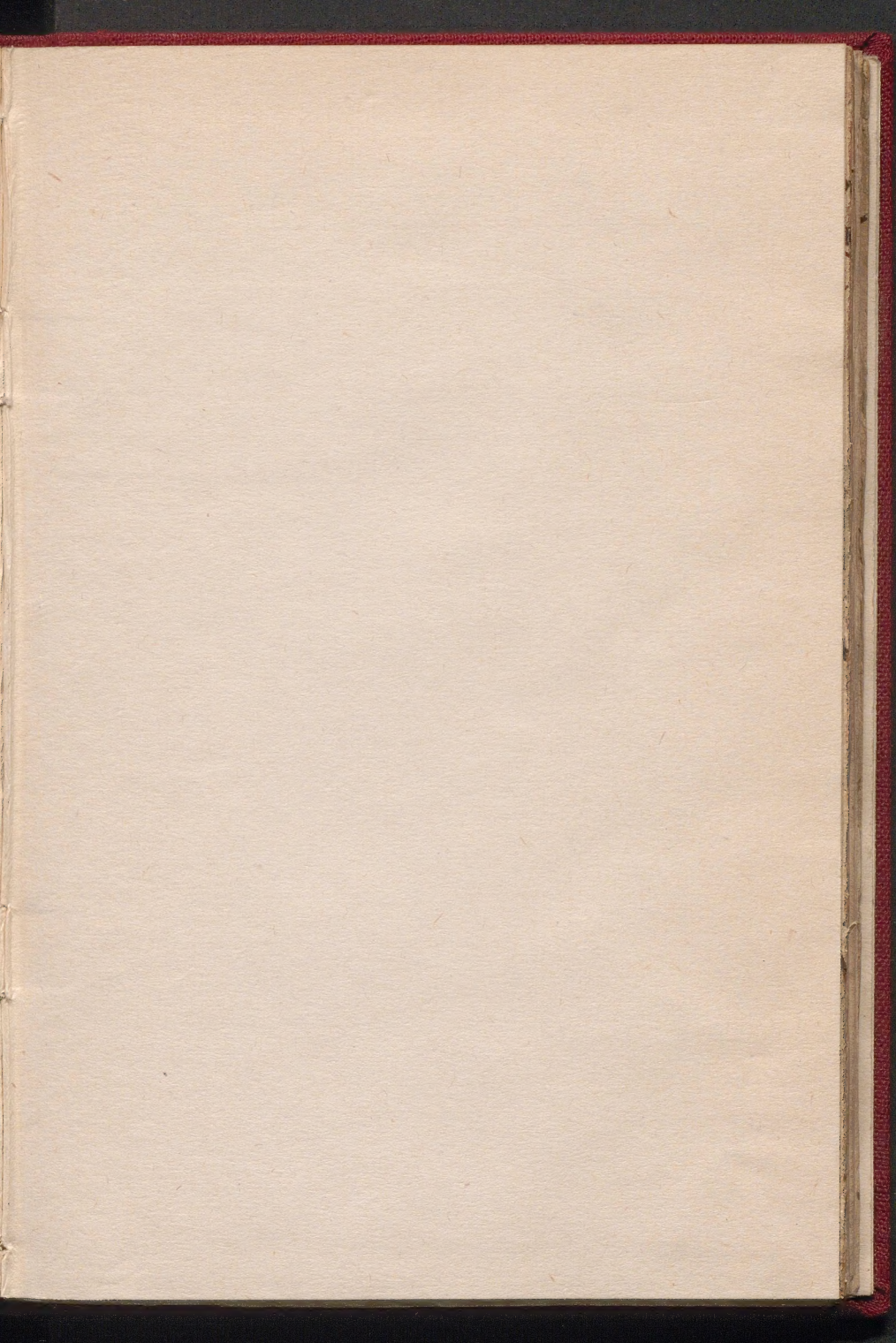
TRICOTAGE DE STAMPA CABELLO

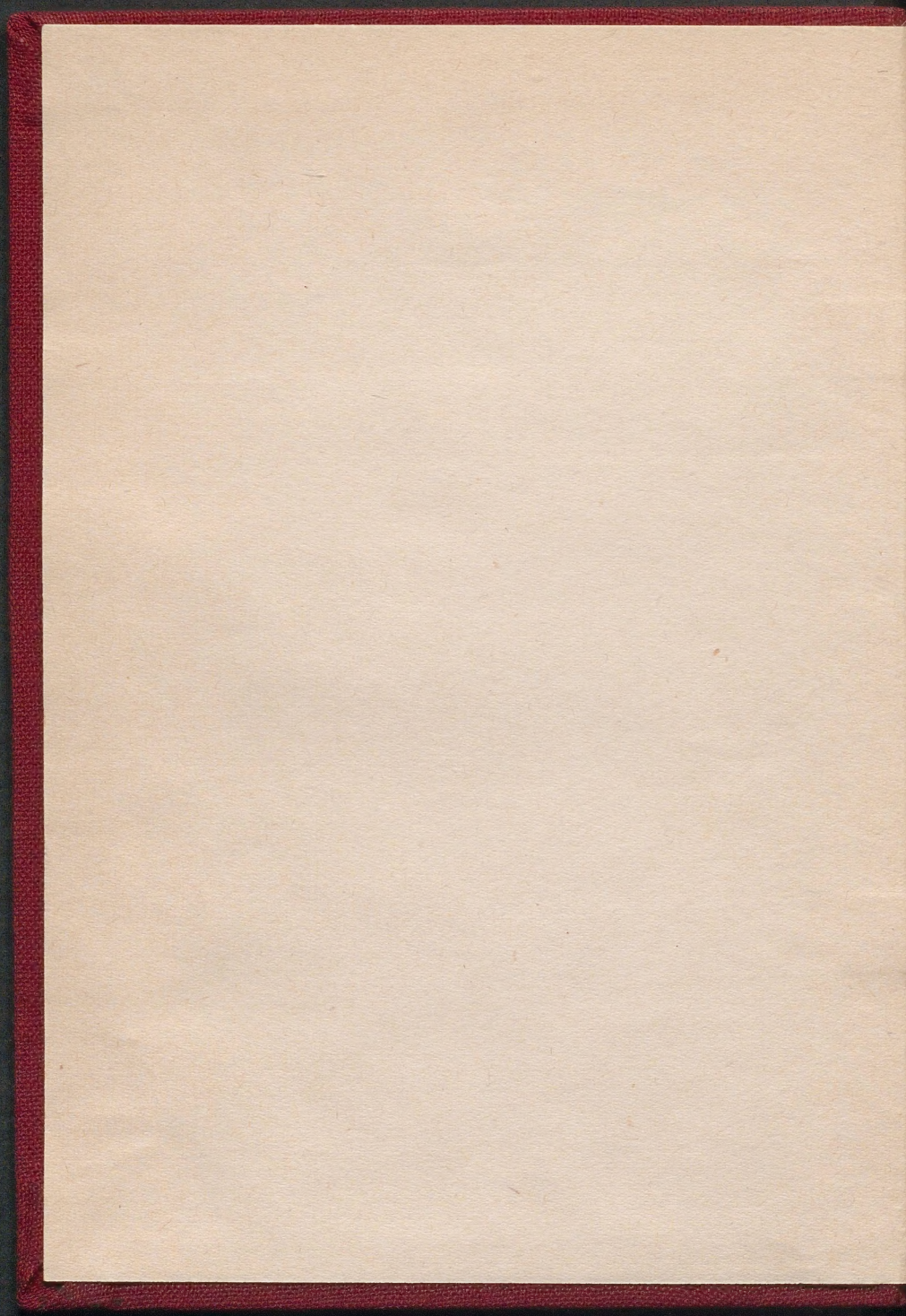


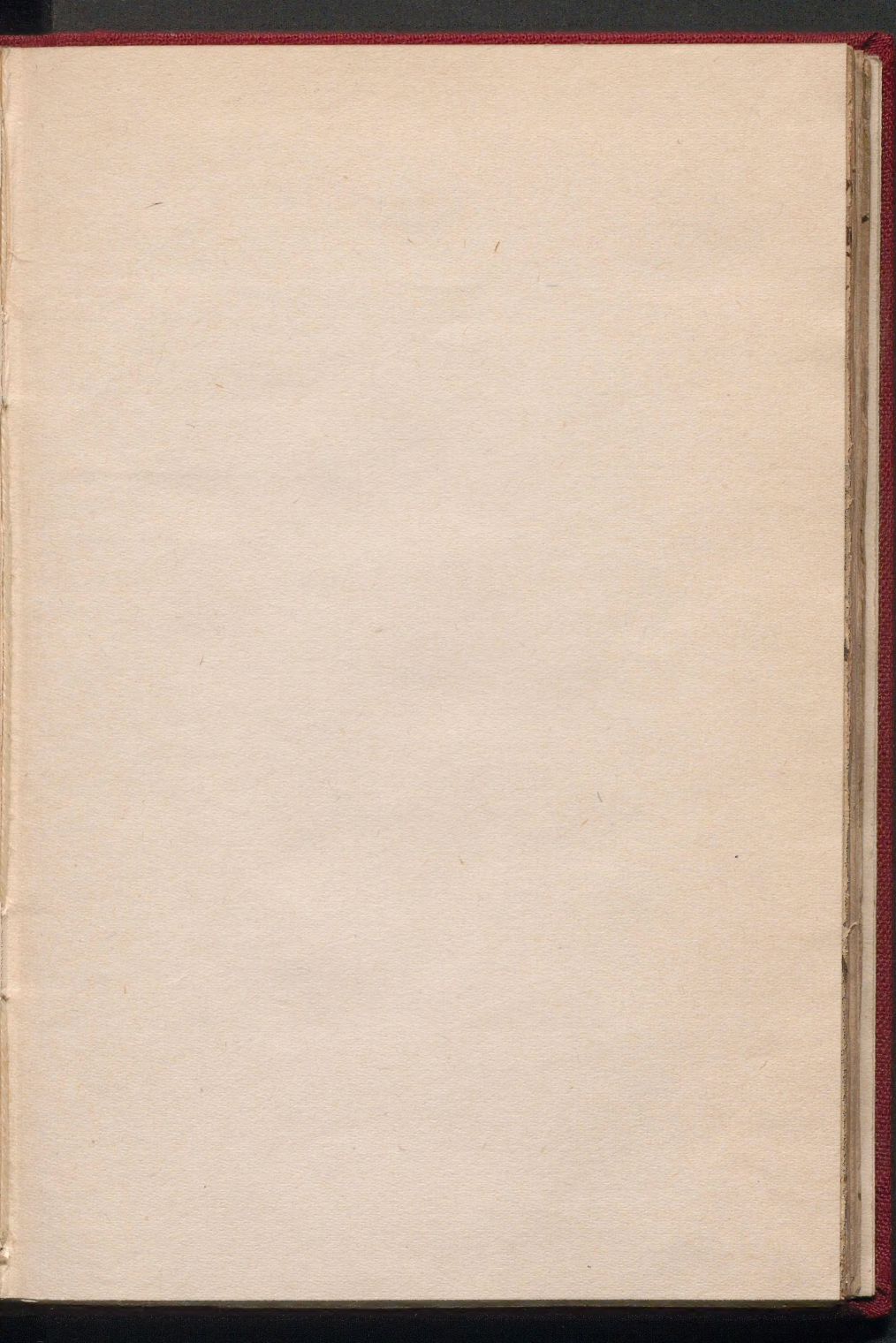
MS

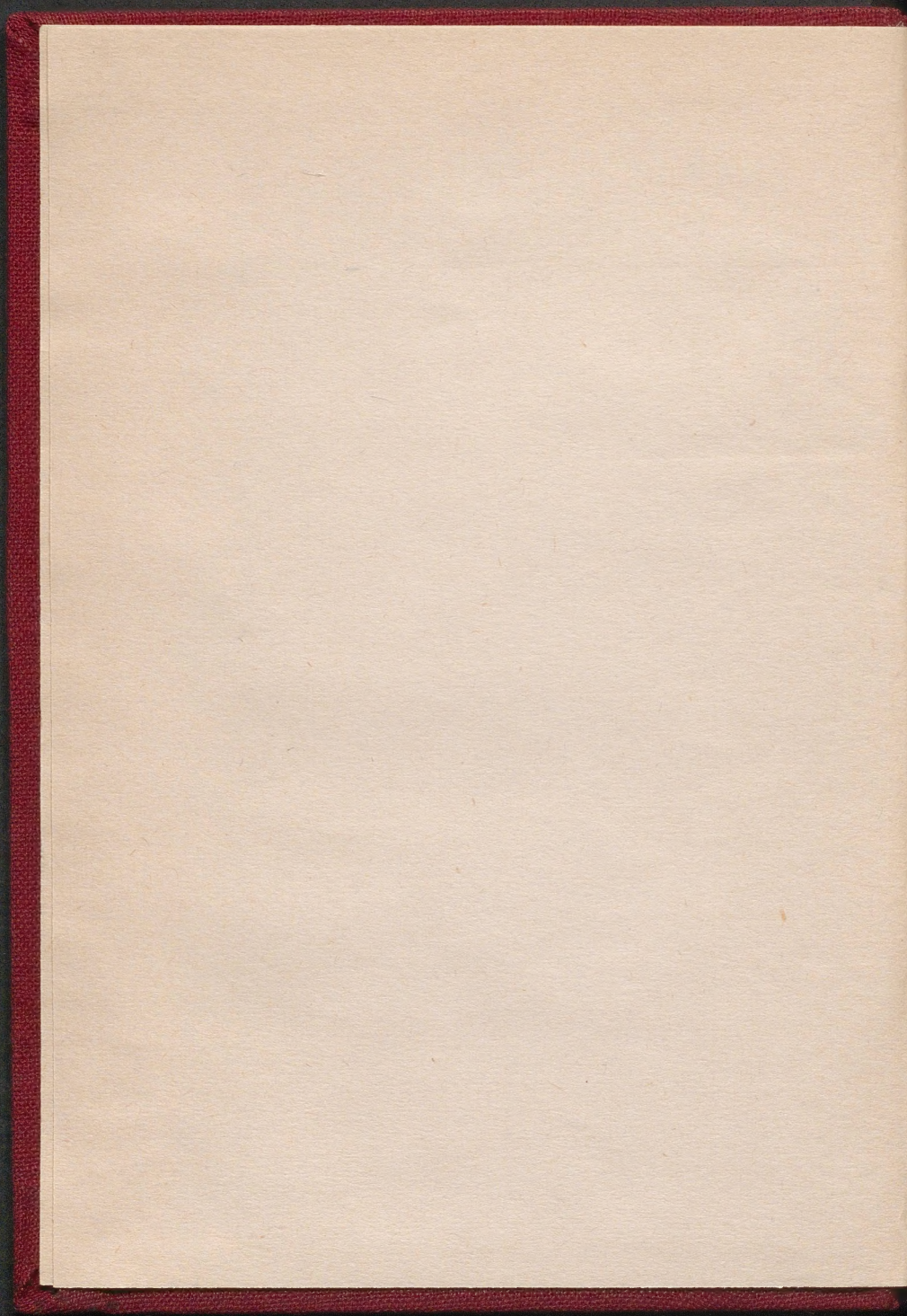
3142

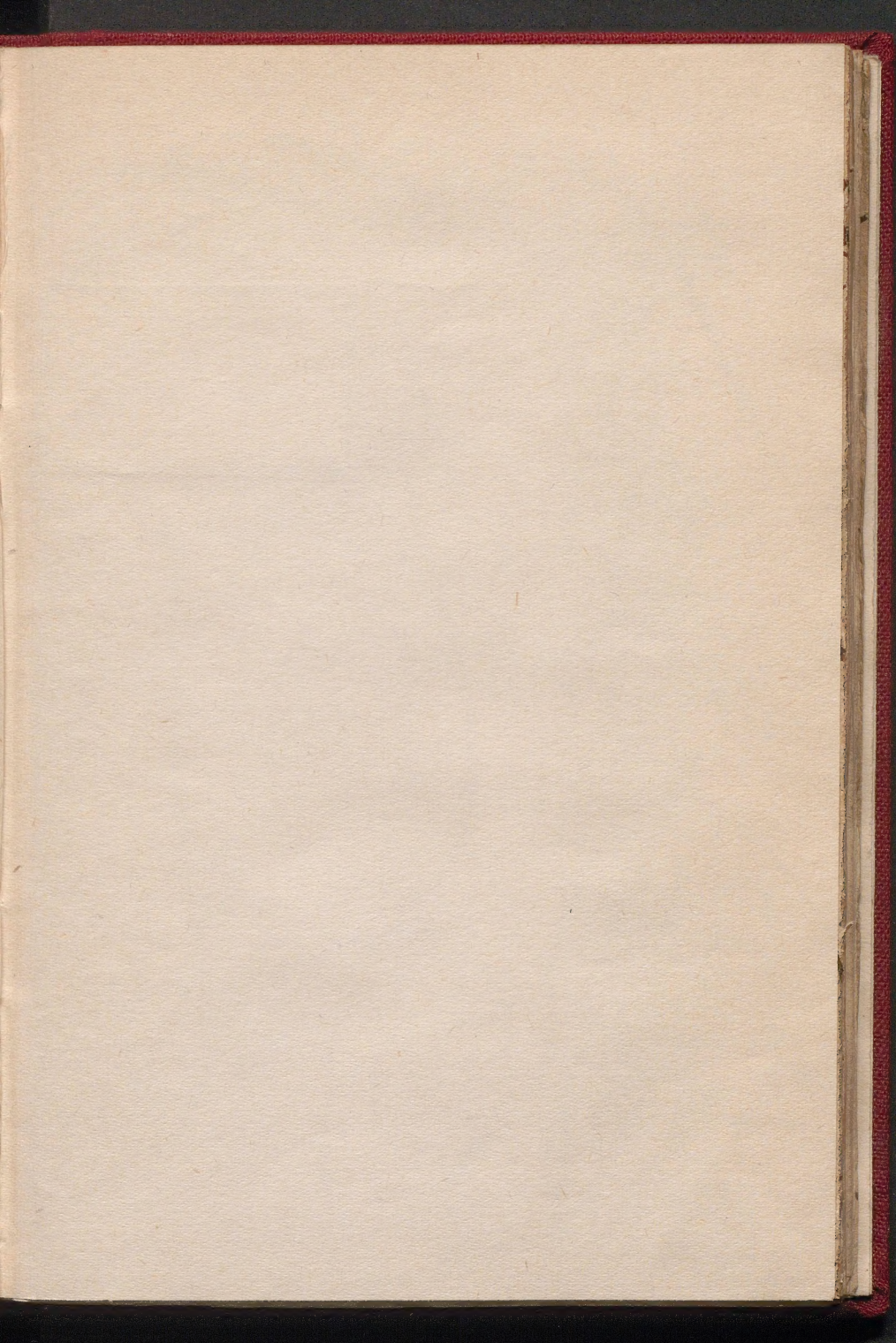


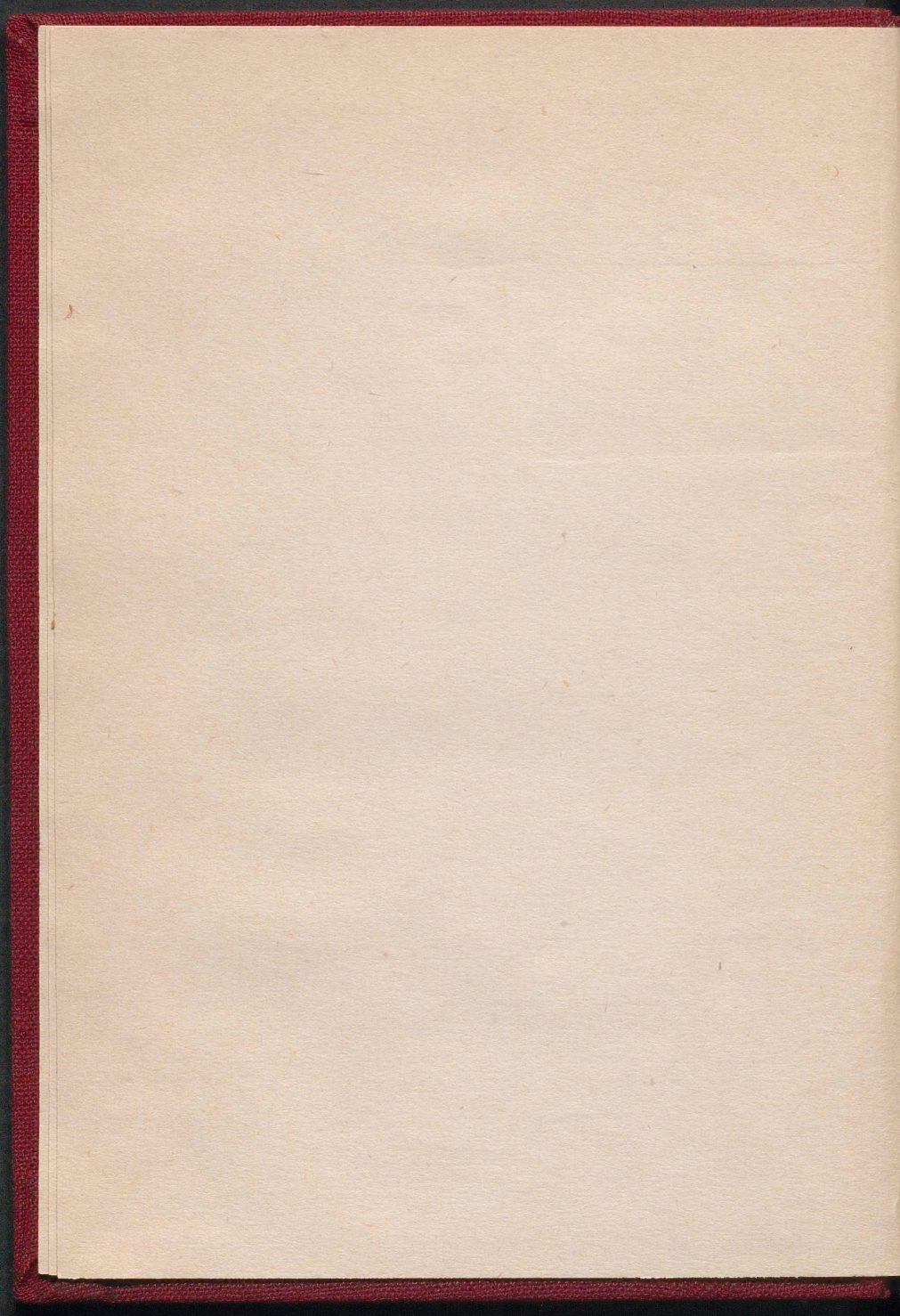












V. 1. 2.

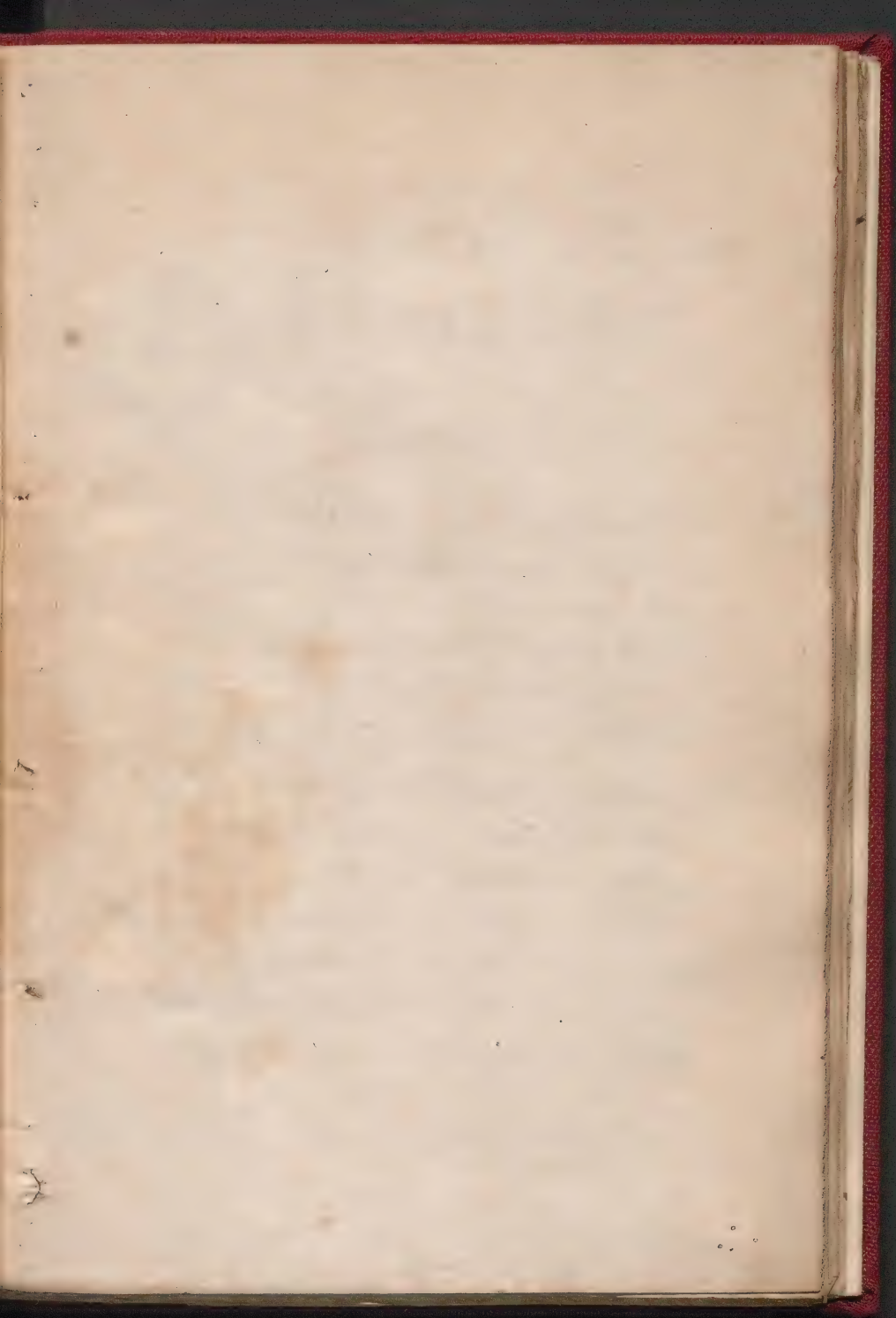
3142

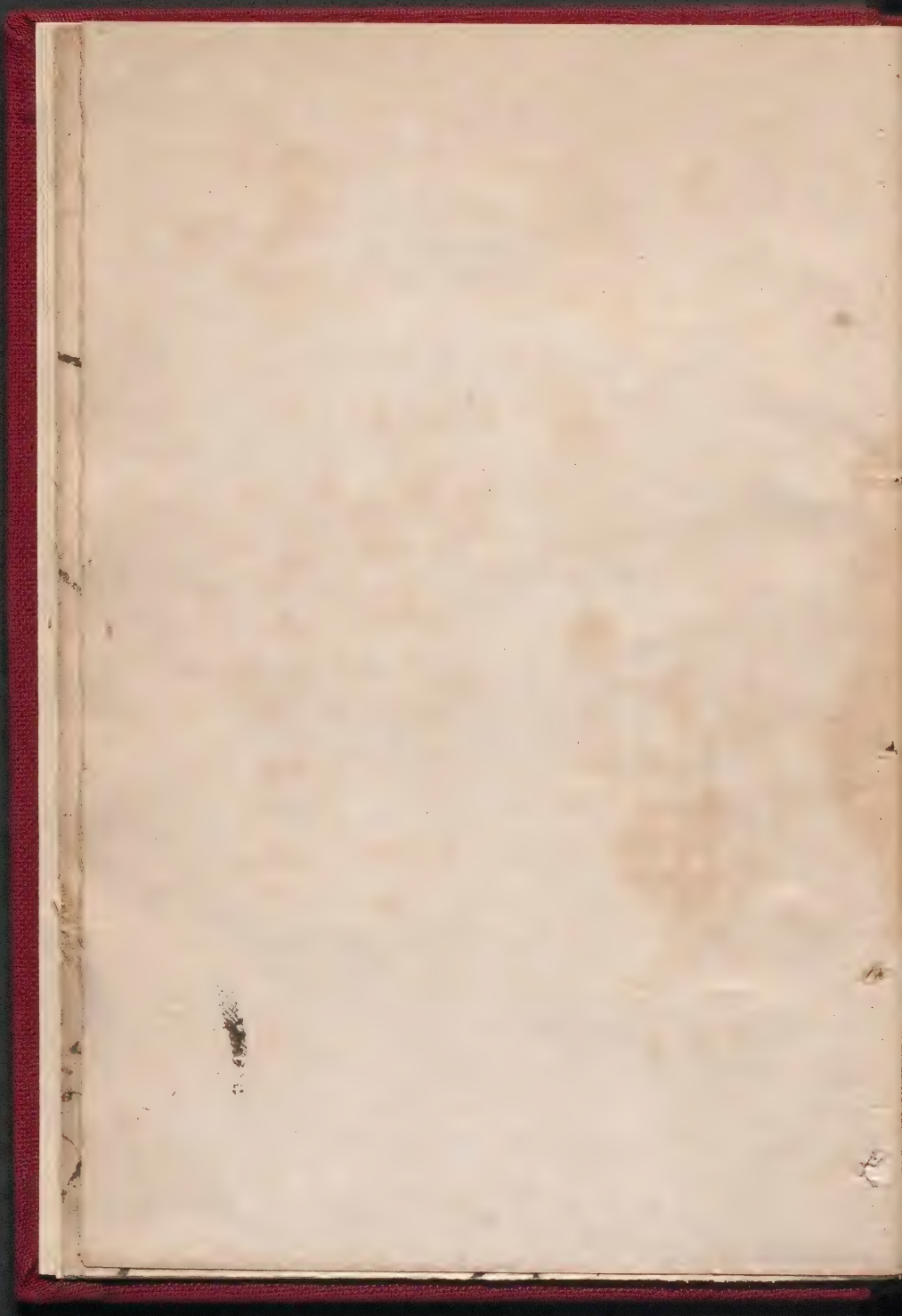
V.

abbe d'acier

V. L. 2.









Tractatus De,
Sphæra Cælesti
Præfatio

Quoniam præscripti nobis temporis
angustia per Sphæram Cælestem.
Expatriari oportuit, ideo præcipuum
nostrum laborem in his impendimus.
Illis quorum notitia libris astronomicis
et Geographicis facilem aditum patefaci
Totum opus 5. Caputibus, Civeum scribetur.
in 1.º Capite trademus de his quædam ad
Sphæram Intelligiam nram; 2.º Sphæram
ipsam Evoluemus. in 3.º agemus de
Circulis Sphæra ubi data occasione de
longitudine, et latitudine regionum,
temporibus, Zonis, Climatibus, Et de

41. Ex Libris f. de Genovesæ par. b. b. 1753

discevimus. in 4^o dicemus de stellis &
de eorum motu, numero, magnitudines,
ceterisque proprietatibus astronomicis. in 5^o
denique, quod erit totius operis, nuncietur,
in Celeberrima mundi Systemata
Ptolemeicum, Tyconicum, Et Copernicicum
exponemus.

Caput I^{um} De finibus ad Sphaeram nostram.

Intrologia. Et prope Scientias
Geometricas subijciuntur, magnitudines quoddam
speculatur, de quibus primum quoddam deducit
proposita a Geometria quae sunt hic praemittenda.

magnitudo est res geometrica continua.
Est autem tres species, scilicet Linea, Superficies,
seu area, et Corpus seu solidum. quod autem
minimum scriptum in magnitudine vocatur
punctum.

Punctum est aliquid geometricum permanens.

Cuius nulla pars ē. Vel qđ tanta ē iniquitas
 ut licet Eporeum sit, ne dicitur qđoni pro-
 diti. punctum in medio Circuli Vocatur
 Centrum.

Linea ē magdo quā fit ex fluxu puncti
 vel magdo Coniata, qđ hōc A. B.

A ————— B

Linea aliā recta, quā ex aq̄uo duas
 Interiacet extrema, Itaque nec attollatur, nec
 deprimatur, qđ p̄cedens: aliā Curua, quā
 extra extrema duas extrema, Exorbitat, Et
 Siquis C. D.

————— D

Duae lineae seu collatae nūcō Vel it
 parallelae Vel non.

Lineae parallelae itae quā numquam
 sibi occurrent, licet in Infinitum protraherentur
 ut A. B., C. D.

A ————— B
 C ————— D

Lineæ, & parallelae quæ tandem se
decavent si rectæ prolongentur, &
E. f et g. h.

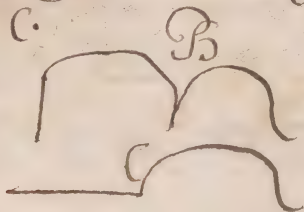


Ex, duabus lineis & parallelis quæ
sunt angulæ

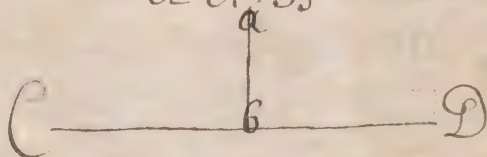
angulus & Inclinatio duarum linearum
si sunt angulæ, & in directam, & in
hæc quæ si extendantur prolongantur & se
decussant. Si ambo lineæ angulum
componunt fuerint rectæ, angulus
vocat: rectilineus Et A



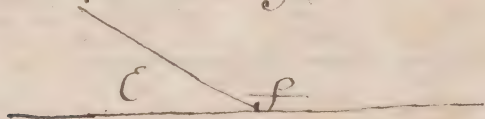
Si vero ambo fuerint obliquæ, & E. & f. & g. & h.
rectæ angulus vocatur Curvilineus
Et B. C.



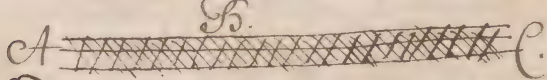
Si recta cadente super rectam fuerint angulos
 aequales hinc inde, anguli vocantur recti,
 Et prout in C. D. Et recta cadente vocatur
 perpendicularis et A. B.



Si vero recta cadente super rectam fuerint
 anguli Inaequales, unus vocatur acutus
 qui est minor recto, et C. : alter vero obtusus
 qui est maior recto et F.



Superficies seu area est magnitudo Longa,
 Et lata exposita in profunditate et A. B. C.



Solidum seu corpus est quantitas Longa,
 lata et profunda, quae est tota corpora naturalia

Porro omnes Superficies et tota Corpora sunt
 alicuius figurae, cum hoc discrimine quod

Figura Superficium dicitur plana ;
Figura vero Corporum Solida. Sed ex Illustre,
Figura plana facit cum Illigere figuram
Solidam.

Figura, plana describitur a mathematicis
vinctum Undique Cellum. Unde angulus
est Figura quae Undique Cellus est.

Figura, plana dicitur ab eodem de
Colo Cap. 4. in angularem et rotundam.

Figura, angularem exprobat ibid. est ea
quae pluribus lineis circumscripta, estq;
vel triangularem vel quadrangularem, vel
pentagonam, vel hexagonam, et deinde Infinitum

Figura, rotunda ex eodem ibid, est ea quae
vincta linea clinetur: Estq; vel imperfecta
rotunda, et ovalis; vel perfecta rotunda
quae dicitur Circulus, cuius notitia prorsus
nova est ad Intelligentiam. Sphaera.

Circulus est Figura plana unica
Pura, quae circumscripta vocatur,
Comprehensa, a Cuius Centro ad
Circumferentiam recta linea est.

4

qualitè e hanc figura. A. B. C. D. F.
G. E.

Centrum e punctum in medio
Circuli a quo linea ducta ad circumferentiam
et æque, qte e et in figura pcedente.

Circumferentia, seu periphæria
e linea totum comprehendens Circulum.
qte e linea. B. C. D. E. F. G. —
Spahum Involucrum vocat^r axis. (Circuli.)

Diameter e linea recta per Centrum
Circuli transiens ipsam secans in duas
p^{tes} æque. Et B. D.

semidiameter e recta ducta a Centro
ad circumferentiam, Et A. C. Ductam
radii.

Semicirculus e figura sp^{re}nta
Involucrum et mediana p^{tes}es
(Circumferentia Et B. C. D.)

Quadrans Circuli e figura —
Comprehensa duab^{us} semidiameterib^{us}.

quarum una perpendiculavitur cadat
in aliam, et quarta tota circumferentia,
et et. B. C.

Corda, et linea recta Circulum secans
 induas Trias aequalae.

minor pars circumfrentia
separata per cordam vocativ avenue
et E. f. g.

Portio & Circuli Trigesima. Inter
aureum et cordam Vocat. hymentum.

Circuli in d. Inclusi del et Excentrici
qui ab eodem concentro dicuntur, q. line
et sequuntur: del Excentrici qui non
dicuntur ab eod. concentro q. line et isti.

Epiphyse & Civitate minor—
Insistue Civitate majoris, vult
gemma Insistue annulo & p^o in
Sequenti Figura.

Circuli diduntur ab astrologie
 dum circumferentiis in trecenta —
 sexaginta (sive quæ vocantur semicirculi

proportionē servata in Centum et sexaginta
 quadrantes 60 in nonaginta, postea
 singuli gradus subdividuntur in sexaginta
 minutas. 1^{um} minutum in sexaginta
 minutas, 2^{um} in 3^a totidem;
 Et sic demum usque ad decimas.

Hæc diviso sirculi in sexcentos et
 sexaginta gradus notanda valde
 ad Jeciam mapparum, In quibus
 sunt æquinoxialia dictus in tot
 gradus Incipiendo a primo meridiano
 qui gradus Inserviunt ad Cognoscendam
 Locorum Longitudinem, Et explicabimur.

Cap. 3^o, et in quibus totius mundi
 distributus in quatuor quadrantes.

90. graduum Incipiendo ab
 æquinoctiali verum polo, qui
 gradus Inserviunt ad Cognoscendam
 Locorum latitudinem Et docebimur
 Capite Citato, Intwim hæc diviso
 patet in sequenti figura.

Caput 2^{um}

De

Ipsa Sphaera.

Sphaera, differt a Circulo qd
Circulus Enca linea Tprehendatur.
Sphaera vō Enca Superficie exet^{re} !!
de Colo 4^o

Circulus describitur Circum aoe
linea Enca pte Immobile, Et pte in fac
figura et facie Inuentio Circini.

Sphaera, orbitur ex Circumvolutione.
Semicirculi Immobiles supra axim, Et
p^{te} in sequenti Schemate.

Hinc Circulus ē figura plana, duas
et demonstratōes hēns, Longitudinem sc. Et
Latitudinem; Sphaera vō ē figura solida
hēns et p^{te}funditatem simul cum alijs
supra citatis sc. Longitudinem &c.

6

Globus proprie differt a sphaera qd sit
globus de toto solidus: sphaera vero sit
intus concava; Unde dicitur proprie globus
terrestris, et sphaera celestis.

Sphaera, est figura unica superficie
prehensa, e cuius centro ad circumferentiam
ad lineam rectam ducta sit aequalis.

Centrum sphaerae est medium ejus
punctum.

Diameter sphaerae est recta quaelibet
sphaeram secans in duas partes aequales,
ut et B, et C. f.

Semidiameter est sphaerae est media
pars diameteris.

Axis est diameter circa quam quiescentem
volutat sphaera, ut et B.; Unde axis
omnis est diameter, omnis autem diameter non est axis
nimirum C. f. est diameter, non tamen axis.

Axes sphaerae duo agnendi sunt, scilicet unus
mundi seu primi mobilis, scilicet et B.
alter Zodiaci seu secundorum mobilium
scilicet E. f. ex hinc punctum autem vocantur poli.

Soli Ex pto 2^o Cap. Libvi de mundo
ad alexandrium, It extrema puncta —
axim Obing, temantia, Innota. Budo
poli dicuntur a Extendo qd circa eos
Inmotos sphaera volutatur, vnde Janua
sive cardines.

Soli in sphaera 2^o St. gnis, se. poli
mundi Et poli Eclipticae.

Soli mundi It extrema supra qua —
Inmota sibi motus diurnus, quorum unus
supra nos attollitur, qui dñ antikeus,
qñ ē prope terram quam graeci aëxton
vocant. alter infra nos deprimitur
qui dñ antavekeus ex pto loco citato
Pmi Eurg. 1^o Georg.

Hic vertex nobis specus sublimis;
at illum,

sub pedibus stigia atra videt,
maneq; pro fundi.

Soli Eclipticae It extrema supra qua
Inmota a proprio motu volutatur, quorum

7
altero dū archicus in Interjectione fivendi
polavio antavehei et ejusd. Solvū.

Elevatio poli ē appaventia Poli supra
Orizontem quā. spū ē anglicā distat
Venit ab aequatore, populi qui sō hēnt
Sphavam rectam hēnt aliquam poli
Elevatiōem; nos Luthia Gemme 40 octo
gradus Elevatiōis cum quinquaginta
minutis qui locus hēnt majorem poli
Elevatiōem, Et longiorem hēnt diem
Solstitialē pōtali, et breviorē hyemē.

De Elevatiōe poli, hōas septentrionalis
meridionalis altera, dum utrumque
solum qui pōt Elevari.

Porro maxime mūm ē in singulis
regionibus cognovere altitudinem poli;
quāptas illius Inveniendā multo
dantur praecepta repetita ab altitudine
meridiana, equinoctiali et solstitiali
soli et ab altitudine stellarum;
sed brevius ē tam Inuestigare in
tabulis Geographicis quārendo se

distantiā alicujus loci a linea æquinoctiali;
Elevatō enim poli Spem æquæ distans
ab æquatore, & q. Lutetia distat ab
æquatore 49 fve gradibus, qua-
lotidem hæt gradus Elevatōis.

notanda. Inspecto it in quacunque
regione diligenter 6 puncta: s. duo
Orthicalia et 4^{or} Cardinalia.

Verticalia. It duo puncta s. li
E diametris opposita Capiti aut pedibus
Unius ejusq; stantia, quorum superius
Capiti perpendiculariter imminens,
Vocatur Zenith, Inferius de pedibus
recte obiacens Vocatur Nadhir

Puncta. Cardinalia 4^{or} It, s. —
orient, occidens, septentrio et meridies,
in singulis locis et Chartis diligenter
observandas.

Ut Invenias 4^{or} istos mundi cardines
in uno quoq; loco accipere singulam —
magnetice, et sume libi amissimam
eius Circulatus Juxta singulas Inclinationem,
appones, et ducas duas Circulas rectas

Et due duas lineas rectas sese decussantes
 ad angulos rectos, latus correspondens
 Inclinet magnetis ostendit septentrionem
 oppositum; oppositum meridionem
 Dico. Si ita sit Constituta. Et hanc
 meridiem ad extra respiciens orientem,
 et punctum oppositum ori occidente,
 sed hac regula et popularis p[ro]p[ri]a
 declinationem magnetis.

accipere regulam mathematicam.
 in plano ad libellam opposito et immoto,
 Erige, perpendicularitatem styli, paulo
 ante meridiem, describe lineam In Umbra
 Existens styli per eam veniatem Umbra
 due Circulum ipso et meridiem dum
 Umbra praecise tanget eund. Circulum,
 per Umbra[m] p[er]duc aliam lineam, sum
 arcum Inter duos. Circum sp[er]endum
 Bisecta et habebis Septentrionem
 Versus Umbra[m] per in opposita p[ar]te
 meridiem. Ad id illam meridianam lineam
 per altam diametalem octogonalem
 divide, et Constitue h[oc] Et supra punctum

faci et obuersum cuius ortus, oppositum
est cui occidens et sit in hac figura.

Sphaera 2^a sc. naturalis una et
arithmeticalis altera.

Sphaera naturalis nihil aliud est quam
mundus qui dicitur in regionem algeriam.
Et calidam et sit regionem elementarem
vel sublimarem.

Sphaera arithmeticalis vel arithmetica
et instrumentum rotundum. Davio
Epictetus (scilicet) quibus (scilicet) motus
exprimuntur; eius autem prescriptus
Archimedes in quem apud Claudianum
fabulosus superius inuehitur.

Puccine mortalis progressus —
potentia sua!

Tam meus in fragili luditu
orbe labor.

Sphaera dicitur indicas partes
et quae quae dicuntur semisphaerae.

9

Astrologi aliter, dicunt **Gemisphereas**
 aliter **Geographi**. nam astrologi per
 orientem dicunt mundum. in **Gemisphereum**
 superiorem, et inferiorem, et tota **Hologice** et
Gemisphereas quatuor **Magis**. **Geographi** ^{caelum} **Glo-**
 biam aequatorem dicunt terram. In duo
 dividit aequalia quorum Unum vocant
Gemisphereum septentrionale boreale
 superiorem nostrum archicum, **Septem-**
ferum mundum, hoc est Europam, **Asiam**
 et **Spem** **Africam** **Chinam** cum **Americas**
 septentrionali: alterum **Glo** appellant
 meridionale australe, **Inferiorem**,
 australem, anti **podum**, **americam**,
 meridionalem terram **magellanicam**,
apricam **africam** et **Indulas** quaedam
orviaticae **Comptence**.

Incolae mundi, alij **habeant** **Sphaeram**
 rectam, alij **parallela**, alij **obliquam**.

Sphaera, recta cujus orientem
 noster **polus** attollitur. . **Ecce**
Incolae quoties **videre** possunt **omnia** **astra**.
Dies **spem** **habeant** **equales** **noctibus** et **habeant**

quatuor Embrae, & empto qd quotannis
sunt indies. Soestitilibus.

Sphaera, paratella. seu Imbricata
qua h'et mundi polu pro Circalibue.
Hec d' q' h'et p'mos (circulos duo ori zonti
parallelu in ea sydera omnis Genus sphericij
Ipse patent, alterius sp'at latent.
Omnis d' dies sex mensium; Embra—
versus quamcumq; mundi p'tem proficatus
inde vocantur amphidici.

Sphaera, obliqua. e' ea supra cuius
ori zontem ita attollit' alter polorum
Et perpendiculariter h'et o' Imminuat equis
Incolis; sydera quoddam versus polum
uum nunq' accedunt, versus oppositum
nunq' oriuntur; alia v'o oriunt', alia
occedunt quoties, q'q; nunq' elucent.
Et quicquid duo dies aequat, hos saltem
sunt Embrae; unde vocant' heterodici
ut sit in hac figura.

Dua, priores, fere existunt in fidiuilibi
sed obliqua multiplici dum recessum
poli ab aequatore: attamen sphaera aliqua
d' i' p'te in totidem qua e' inter aequatore

Et tropicos, bisq; habet solem in Zenith
 et quatuor Umbrae, et tropicalem sub
 altitudine tropico quae semel quotannis
 habet solem in Zenith; temperatam quo
 nunquam habet solem in Zenith, est quo
 Inter tropicum et Circulum polarem;
 polarem quae sub Circulo polari, habetque
 Unum diem Egenti horarum et quatuor
 et Unam noctem aequalem; et glaciale
 quae Inter Circulum polarem et polum,
 quod dies habet mensuratur, bimestre, et
 hinc inde.

Caput 3.^{um}
 De
 Circulis Sphaerae
 Circuli in sphaera Innumeri describi
 possunt, sed decem Vulgo in Instrumento
 armillari numero autem sex. orizon meridians,
 aequator, duo tropici, duo polares,
 Zodiacus et duo Coluri, qui Circuli primi
 et et vicini totius Cosmographiae Elementari.

Illorum *(Circulorum. alij dicuntur*
majora, alij minora.

maiores *st qui per Centrum Sphaerae*
transcurrentes. Eam dividunt in duas partes
aquales, et sex sunt, scilicet Orion,
meridianus, aequator, Zodiacus &
duo Polari.

minores *st qui Sphaeram secant*
in duas partes Inaequales, et quatuor st,
scilicet duo tropici, & duo polares. 2^o

2^o *alij dicuntur Immobiles, alij mobiles.*

Immobiles *st qui cum Caelo*
volunt, per duo st, scilicet Orion, &
meridianus: dicuntur etiam entoni quia
Caelo st affixi, Ende spem ipsam vult
Equid. Coci manent, moto quoniam ab eodem
quorum ille inservit ad determinandum
primam cuiusque regionis Hemispheream,
huc vero ad notandum Cuiusque Coci
meridianus. mobile

mobiles *st, qui simul cum*
caelo circumaguntur, qui dicuntur etiam
Juloni, quia Caelo affixi cogitantur, &

Simil Cum eo Colui: et octo reliqui.
 octonarij a illius numeri. Hæc 5. res.
 astrologi. Vocauerunt prædestini annum
 Cursum Solis, Et Circuitum illum quem
 peruenit, Vocauerunt Zodiacum: dicos a
 Circuitore, quos nunquam prætergreditur
 Vocauerunt tropicos: quos in punctis
 solstitialibus, Et in ipso Cæni Et
 Capricorni diuiserunt per Circuitum
 quem Vocauerunt Colurum solstitialium
 Et melius cognoscerent solstia: Et quæ
 Sol in mundi medio existens, dies æque
 facit noctibus, describerunt in mundi
 medio Circuitum, quem Vocauerunt
 æquinoctialem, Et puncta æquibusc
 describi possent Vocauerunt polos mundi, Et
 ut melius notarent æqui noctia, dixerunt
 per duo puncta æqui noctia, Et per
 ipsius arctis et libæ Circuitum datum.
 Colurum æquinoctiorum: Et quæ Sol
 Cæniq, planetæ motus primos efficiunt
 supra polos mundi id est supra polos
 Zodiaci, seu Eclyptice, a polis mundi
 per polos Eclyptice describunt duos
 Circuitos, quos Vocauerunt polares. circuitus.

Circulorum, mobilium alij et
paralleli qui Undequaq, a se invicem
aequidistant, et s. et, se. aquator,
duo tropici, et duo polare, qui solent
describi in mundi mappis: alij et et
paralleli et bore. et, se. zodiaci et
duo solvi. Hanc dictionem sequemur.

ARITHMETICA

De Circulis

Immobilibus

Circuli

Immobiles et dictione
et qui moto quousq, immoto h
suo manent, et duo et, horizon et
meridianus.

Paragaphus Prior
De

Horizonte,

Horizon latius finitus et circulus
Immobili a Circulib. Undique
aequidistans; seu do qd finit

Superiorem mundi partem, Eamque ad
Inferiorem ducit.

^{2^a} 2^a e Nibilis et realis

Orizon Nibilis e circa in terra
rotundo ambitu definita, quae dicitur
nos habere aequitatem terrarum: Quae
Semidiameter Dulo assignatur —
Septemdecim in planitie.

Realis e Circulus sphaerae
maior Innotus a puncto Verticali
per Centrum terra ducitur
Istius mundi unius diuisione in duo
semisphaerae astrológica: est est est
rectus, parallelus et obliquus
Iuxta 3^{am} sphaerae situm

Rectus e qui per polos mundi
transiens aequatorem ad angulos
rectos Real.

Paralellus e qui cum aequore
Coincidit.

obliquum & qui aequatorem
ad angulos o rectos deat.

Praecipua, orizontis officia At
1^o. didico mundum in duo —
Gemisphera aethiologica, In-
ferius et superius.

2^o. desiro longitudinem dierum
astronomicum et crepusculorum.
quod enim sol octodecim gradibus
adque ab orizonto distat incipit
crepusculum matutinum seu
aurora: et quando hunc gradibus
ab orizonto recessit, desinit
crepusculum vespertinum seu
trispit.

3^o. loco, ortus et occasus asthorum
designare.

4^o. denotare Elevationem polorum —
quod nihil aliud est quam altitudo —
aethiologica poli supra orizontem.

Deniq; Ignoto Shellas perpetuo
apparente, ppeho volutudentae
et mndiace.

Paragrapheus Post^{us}

De meridiano
meridianus. Sed qd sol
in eo existens meridiem facit, eo qd
aq lhu dicitur ab ortu et occidu suo.

Defn. Circulus sphaerae major
et immobilis, ppeo polare mundi. Et
circulus duobus: unde qui ab uno
polo ducit ad alterum, proficiscitur,
et mutaret meridianum; eoa eo
qui ab ortu ad occiduum. Et eoa
mouetur, ppeho mutaret meridianum.

Porro tot et meridiani quot orizontes
qd ubiq; circulus pndet ad diuersos
punctis circulebus, sunt meridianus
puncta et orizon. ab illis ducatur.

Praecipua. meridiani officia. Et
1^o. ex a quo didico dies et nocte

avhificalere.

2^o ostendere. Summam altitudinē
6m^a ashovum

3^o Indicare 4^o mundi Cardines.

4^o mensurare Longitudinem Et
Latitudinē locorum

appendix. Lc. Longitudinis. Et Latitudinis Locorum

Longitudo loci ē arcus æquatoris
aut alicujus circuli illi paralleli
interceptus, inter primum meridianum
transcurrentem per Insulas Canariæ
seu fortunatas, vel ut alijs placeat,
per Insulas promontorii viridis seu
Gespèndes, vel ut quidam volunt per
adversos Insulas et meridianum primum
loci. Unde sunt tales quæ et sub 1^o
meridiano nullam habent longitudinem;
quæ a 1^o sub 6^{to} summam.

Latitudo loci ē arcus meridiani
circuli inter Zenith, et æquatorem

111

Intervallum: Unde loca sub aequatore
cogitata nullam habent latitudinem:
sub polis. Summam. latitudinem. spem
aegritudinis. Et cetera. poli.

Latitudo 2^a. Scilicet. Septentrionalis
ab aequatore ad arcticum: Meridionalis
ab aequatore ad antarcticum. populi
qui sunt sub eodem meridiano in aequali
latitudine, si septentrionali, illi
meridionali, vocantur antocei.

Spacium igitur inter aequatorem et Canaviam
et Sinum Chinæ de longitudine: Spacium
vero ad actum huiusmodi, latitudo. vero
appellatur et quia aequatorem ab
occidente ad orientem majorem est, et propter
circulorum integritatem; ab aequatore vero ad
polos brevior, quia et declinat, non
circulat. Vel de Geographia placet
quia et longiores tractus in nostro
mundo ab oriente ad occidentem, quam ab
aequatore ad polos.

Cursus 2^{us} De Circulis mobilibus Parallelis

De motu omnium Circulorum. §. 1.

parallelis, h, aq̄li ad invicem —
distantes Intervallo, se. aequalo,
duo tropici, duo polares, duobus hoc arco.

Paragrapheus 1.^{us}

De aequatore.

aequator, aequidialis, seu
aquinocalis, & circulus major mobilis
apole mundi aequidistans. Saepe a
Geographis atq̄ Astrologis linea appellatur.
duo aequalo q̄ sol in eo circulo tunc

diem noctem aequalem facit q̄ gentibus,
quos intra viginti quatuor horas
diem et noctem bent. Hoc a. circ
chingu quatuor, se. initio vris in 1.
gradu arietis, et initio autumnus in 1.
gradu librae. et illa puncta hanc ob
rem vocantur aequinoctia, quod duo
et vernalis et autumnalis.

Aequinoctium vernalis punctum
in eorū sectione aequatoris, et
Ecliptica in ppio arietis.

Aequinoctium autumnale, &

punctum in intersectione aequatoriae
et Eclipticae in primo Librae.

Varia et aequatoris mutua.

Uⁿum ostendit duo aequinoctia,
et diximus.

2^o didici ex lunis et horarum duas partes
Septimihionales se et meridionalem.

Inq^{ue}, eclipticos in borealis et australes.

3^o Insionum Geographis ad locos notandas
Longitudines et latitudines regionum, et tam.

4^o et regula temporis: quia dies et hora
ascendantis in seculo aequatoris ascendit
supra horizontem: se hora et ascendit
quingentesimum graduum, dies et ascendit 360.

appendix.

De Temporibus

Quia aequator maxime insionum ad
notanda tempora, ideo quoddam de
temporibus annotabimus.

Tempus ab astrologo didici
in hora, dies, menses et annos.

Hor a **Quinto** quindecim graduum
aequatoris supra Horizontem.

Dies alius **et** naturalis, alius
artificialis.

Dies naturalis **et** integra solis
emoluto, quod infra signat quatuor
horas peragitur. Unde dies naturalis
completitur etiam noctem.

Dies artificialis **et** mora solis
supra Horizontem. Sicut nota
artificialis **et** mora ejusd. solis infra
Horizontem.

Dies naturalis incipiebant
Babylonij ab oriente, Iudej, et
algentidae ab occidente, Sacerdotes
romani a media nocte, quae crederetur
ad huc in ecclesia. Siger: astronomi
et errare. Cum Incipiunt et
mediae, quae astra inflexu observant.
In meridiano.

Mensura triplex, Civilis, Solaria
et Lunaria. incipit.

15
mensis Cuius est quo Vulgo Octimio qui
a Romanis deditur in Kalendae, nonae
et Idue. Hunc hoc Eiusue

Principium mensis cuiusq; Vocato
Kalendae

Maie Sex nonas, october Iulius Et
Maie :

quatuor at reliqui, Capiti Idue quilibet
octo,

post quos qui restant appella a mensis
Sequenti.

mensis Solaria est spatum quo
Sol Eiusq; Zodiaci Signum pervenit.
quo a die mensis Solaria Incipiat,
Indicabunt sequentes Verdae

Singula Biddenis mensis cuiusque
diebus

Cueitav, Ingressitav celesti Sol Sydera
cuvu

amphora namq; aries, taurus capiti
Indupet Qnum

Et gemini canesq; duos: Ies sumit
at Jiveus

Tres Leo, tres Virgo, tres pondus tresq.
Lagittas.

Scorpius at quatuor, prout uno pñcio
Oterque

mensis Lunaris ē qui Luna mota
describitur, et ex se periodicum ē
Sindicum.

Periodicus ē tempus quo Luna
Integram Sub Zodiaco Circulationem
absolvit. Et est 27 diebus, 7 horis
45 minutis.

Sindicum ē tempus quo Luna
ab una Coniunctione Cum Sole ad aliam
peruenit, estq; 29 dierum, 12 horarum,
44 minutorum: nimium dum Luna
Integram absolvit Circulationem, et
progredu suo (scilicet 27 gradibus, quos ē
aliquid amplius Luna debet percurrere
antequam Solem assequatur: ad hoc
et sumuntur duos dies Cum s. sere horis,
et duodecim equis. menses efficiunt annum

Lunavem quæ dicitur 354 Cum octo
 Foris, Cuius annus Solavis du diebus
 365 Cuius fere res Foris: Unde dicitur
 Tutus annus Lunavem (ocm) nam annus
 Lunavem Embolus mense octodecim —
 Lunavem, quod se. hodecim Luna finit —
 Eod. anno Solavi) Et Solavem octodecim
 diebus, minus duabus, Foris, quod dicitur
 Vocatur Epacta. annus

Annus 2^{us} et se. similis et Solavis.
 Adde si Solavem et Lunavem de quo mor.
 Annus similis ille et quem Jan —
 Genus, qui estat diebus 365, et 29 diebus
 annorum quatuordecim diebus 366. Hunc a
 annum Tripsi Fulgure a 1^o Januarii.
 astrolagus a 21^o aut 22^o Martij. —
 Ecclesia a solstitio Capricorni: academia
 paviandis a renigalibus. annus

Annus Solavis et ille quo sol primum
 annus motus Christi, estq; diebus 365
 Cum quinque Foris 49 minutis, et 6.
 secundis, quæ hora sunt minutis et 9.
 annorum quatuordecim diebus Christi Enur

diem, qui Intercalatus In mense
februario 6^o Kal. Martij. Et ideo ille
annus Vocatus bisextilis: Incipit a annus
Solaris 21^o aut 22^o Martij in principio
arietis. 88 2 de duob. tropicis

Paragrapheus 2^{us} De Duobus Tropicis

Tropici s^ut duo Circuli minores —
mobiles aequatori paralleli Celsit^{er}cam
Oblique tendentes: dicuntur tropici a^lto —
T^{er}ro totius a^lsonu^{er} d^{ic}to, q^ua cum sol
ad illos pervenit, reuertit^{ur} ad aequatorem

Duo s^ut, sc. tropicus canceri et tropicus
Capricorni, quorum ille vocatur solum —
arcticum, sic vocatur antarcticum ab
aequatore distat 23 gradibus Cum —
Iam de Circulis

Tropicorum. officia s^ut
1^o, melius dies a^lst^{er}ales solstitiales,
Longissimae et brevissimae, nam apud

158
noce Sol in tropico Cancr. facit diem —
Longissimum 22 Junij in tropico Ser. —
Capricorni, Brevis diem 22 decembris.

2^o. distans Solem aequatorem ab aequatore —
vcedat, et distans facere duo Solstitia.

Solstitia. et puncta communia —
sectionum coluri Solstitiorum, et ecliptica
in tropicis, ad qua puncta sunt Sol —
provenit, cogitav. vel recedere. Unde dicuntur
Solstitia q. si Solis Stationes, q. in illis
Sol stare videtur, cum retro non —
creuerat.

Duo. et Solstitia, autumn. scilicet, et
Hybernium.

Solstitium. autumn. et sectionis coluri
Solstitiorum, et ecliptica in tropico Cancr.

Solstitium. Hybernium et sectionis coluri
Solstitiorum, et ecliptica in tropico —
Capricorni.

Paragraphus 3^{us} De
Circulis Solaribus
Polaribus et duo circuli minores mobiles

Aequatori paralleli seu Eclipticae —
polos transcurrentes; Et si ita distant
a polo mundi, quantum distant homines
ab aequatore, se. Triginta huius graduum
Circulus duo.

Duo sunt Circuli polares. se.
arcticeus et antarcticeus

Circulus polaris arcticus ducitur
a polo arctico per polum septentrionalem
Eclipticae.

Circulus polaris antarcticus ducitur
a polo antartico per polum meridionalem
Eclipticae.

Officia istorum sunt

1. Definire distantiam polorum —
eclipticae a polo mundi.

2. distinguere Zonae temperatae
a frigida et mox patebit appendice
1. de Zonae.

19

appendix 1^a

De Zonis

quinque paralleli circuli hoc-
autem de circuli nobis d'ist'ingunt
quinque regiones Celestis, totidemque
torridas Subjectas, quas Zona
nominantur eo qd Zonae seu singulum
exhibere videntur, se Zonam torridam,
duas frigidas, totidemq; temperatas.

Zona, torrida sic dicta qd Solem
sibi perpendiculariter imminuitur fiat,
comprehendit Super Obliquum, tropicum,
estque quadraginta septem graduum.
Semper hoc dicitur aequaliter noctibus et
perpetuam astatem.

Zonae, frigidae seu glaciales sic dictae
toto maximam a Sole distant, hinc inde
intra polos et polos circulos Chumbr:
et singula 23 graduum cum dimidio
suntq; perpetuam hyemem.

Vena temperata dicta ppter
amicam frigoris et caloris temperiem,
Et constantem hyemem et astatem —
Dicuntur enim, Intus hospicio et solacii
Sine inde Conspiciuntur, Suntq; 43 —
gladium singular. Hae Venae elegantius
exprimitur Virgilium primo Georgicon —
Hae Boudibus

quinque tenent celumq; Venae, quavum

Una corusco

Spem vole tubina, et torrida spem ab
igne

quany Sive exima dextra, conuague
fractantur

Conulda glaci concretae atq; imbrebus
abie.

Hae inter modicamq; duas mortalibus
egre

munus concessa diuum.

Antiqui putabant solas Venas

temperatare habitavi, alace Co
 Inhabitabile cecitavi: Sine
 onduce 1.º metamorphoseon

Etque dux dextra eolum, totidemq;
 Sinistra
 Pariter ecant Zona, quinta e ardenti
 Illic
 Sic onduce Includum numero d'itaxi
 Eodem
 Cuius Dej, totidemq; solago tellure
 premuntur,
 quorum quæ iudicia e, o e habitabilis
 alta:
 Nix, rigil alta duar: totidem Inter
 Oramq; locauit
 Temperiemque dedi mixta Cum
 frigore flamma.

Inco^{sa} Zonarum frigidarum —
dicuntur. mox. Embrarum proicij, q^a
~~h^{ab}ent~~ Embras. P^{ro}culaver: Zonarum
t^{er}re^{ar}um heterocij, q^a h^{ab}ent —
Embras meridiana^s versus altiorum
polum t^{er}re: Inco^{sa} Zona torrida amphicij,
q^a aliqu^{ando} h^{ab}ent Embras meridiana^s
versus septentrionem, aliqu^{ando} versus
meridum; illi t^{er}re qui d^{icitur} Sub —
a^{equa}to^{re} d^{icuntur} bis singulis annis t^{er}re
ad eij, t^{er}re in hac figura. Sine
hinc explicabis hoc d^{icere} versus
sueani abrog^o.

Ignotum G^obes, Arabes, Emisio In —

orbem
Embras mivati nemovum t^{er}re

Sinistram

Arabes enim in Zona torrida co^{sti}tuti
dum sol t^{er}re tropico cancri h^{ab}ent
Embras meridiana^s versus meridem
(Sinistram mundi. Item) v^{er}sus
t^{er}re tropicum cancri, eas h^{ab}ent versus
septentrionem d^{icere}am mundi. Item.
appendix 2^a. & alijs paralleliis a C^olymab^o.

appendix 2^a De alijs Paralellis Et Clymatibus

Geographico et 4^{to} Circulo —
parallelos aequatori describunt, sed
hinc inde ad plures alias usque — ad
polos, eo scilicet distanter spatio, quod
sufficit et maximè dies octiduum
quadringentis a maxima die alterius. Et si
Circuli Inscribantur ad Cognoscendam
regionum latitudinem et varias terras
Clymata populi

Populi habitantes oppositè in
punctis quod paralleli minoris (quod
est octo partibus aequatorem) vocantur
antipodes; populi degentes in punctis
et diametris mundi oppositè vocantur
antipodes seu antitetones. Et

Clyma est portio terrae habitabilis
inter duos parallelos, eo subuallio
ad distantiam, quod sufficit. Et



toe

maxima, Et solstitialis dicitur Enivee
media hora diffivat a solstitiali
altavive. In quolibet

In quolibet ergo climato tres sunt
pavalelli et duo cithoni qui dñam
quadrantibus se ordinant. antiqui

antiqui ^{um} Clyma septemhionales
et Evolvunt, in cuius medio pavalello
(a quo se. ipso ultimatus Clyma) dicitur
maxima et horarum hedemi, 5, fere
sub tropico cancri, quod servan teovare
a quatuor diebus pro adhe habitare
pro se putabant, et inde progrediendo
divine auctum ponit simi horarum
Invenuntur septem et Clymata
numerabant, In quo vult decimo die
maxima et decem horarum, nec
deha procedebant, quia reliquas horas
ignorabant. al

At vero Cum ab aequatore videretur
Septemhionum usque ad Circulum polarem
dies Evocat per viginti et simi horarum
Nam in Circulo polari dies Presidia sed
sic Evocat quatuor horarum, sed prout

a primo Clymate cuius dies longissimas
 & hodieum Novagium, ad Circulum archicum
 duci viginti tria Clymata; & veniunt
 totidem deservi Guntay, quorum 1^{um} vocatur
 Clymas Merocē; 2^{um} Clymas Cyenae
 Egipthij 3^{um} Alexandria Egipthi 4^{um}
 Rhodi & Babiloni: 5^{um} Roma Syriae
 Et Hellespont: 6^{um} Sinthia 7^{um} Et
 indio lani: 8^{um} Podalia et taurabia
 minoris: 9^{um} Cithbergae. 10^{um} Rostochij
 Et Boristhenis: 11^{um} Gibernia Et
 mosconia: 12^{um} Rome castor noruegiae
 13^{um} Gothia. 14^{um} Bergis noruegiae
 15^{um} Cithbergij in scythia: 16^{um}
 Carveia in Suecia: 17^{um} dalmatij
 fluij: reliqua Clymata hanc eunt per
 castra loca noruegiae, Sueciae, albonicae
 Et Scythiarum Insularum: de hinc ad
 per Circulum polarem et Islandiam
 Insulam. pro.

Pet 1^{um} Clyma ab hinc statim
 ab aequatore & hodieum Novagium
 duodecim Novagium cum viginti minutis
 Et die statuentur viginti quatuor
 Clymata. Secum cum recentioribus incipit
 ab eo cuius maxima dies & octodecim

Govacum. 1^{um} Elymacedo hodecim —
Govacum, licet Antio sui su d uod cim
Cim huius quadeantibue, & in sine
hodecim Cum quadeantib, quippro noatau
indio pavalello. pover.

Porro Elymata co st mino ca
quo magis accedunt ad polos pphs hura
Inclinatorem: quae oia elavins patunt In
Subiecta figura. Iohdem

totidem Elymata Eovus meridien
describi prout australia quofdescripimus
Eovus septentrionem Bocalia quae ga
ppm (sacient noibue, Eocavi prout Elyma
antimeros, antimeros &c. possunt etiam
a suis locis appellari, sc. Elyma 1^{um}
monking lunavium, 2^{um} (avimhs et si
dimicpe a

A rivulis polavibue ad polos nulla
st amplius Elymata, qd dicitur amplius
crescant qvadi indiatu Gorace sed
1^{um} pro dicitur Integrea, postea pro
Seldomadue, tandem pro mundae
adesu sub polis dicitur si lex mundi um.
artus 3 de reliquis rivulis mobilibue
he.

Ad huc *3^{ue}* *De* *reliquis* *Circulis* *mobilibus*

Tres restant adhuc explicandi *Sphaera*
circuli, *isque* *mobiles* *et* *maiores*, *scilicet*
Zodiacus *et* *duo* *columni*. *§. 1^o de* *Zodiaco*

Paragraphus Prior *De* *Zodiaco*

Zodiacus *sedietur* *anno* *T^{us}* *Zon^{is}*
q^{uo}d *sol* *eum* *percurrit* *duo* *motu* —
viuentib^{us} *vitam* *imperiatur*. *§. Bel* *anno*
T^{er}o *Zon^{is}* *ab* *aalib^{us}*, *q^{uo}d* *inscribit^{ur}*.
duodecim *signis*, *quorum* *undecim* —
solidum *aalium* *no^miⁿe* *donantur*. *§. In* *ab*
ente *2^o* *cap^{itulo}*. *Abri* *deinundo* *ad* *ext^{remum}*.
magnum *locatur* *Zosphorus*. *duo*
eum *signis* *pp^{ri}is* *ead^{em}*. *signa*: *et* —
obliqua *pp^{ri}is* *vitam*. *describit^{ur}*

Describitur *ab* *ente* *loc^o*. *et*,
Circulus *obliquus* *a* *prop^{ri}is* *hanc^{um}*
catidure *diu^{is}ione* *in* *duodecim* *regios*

Dico de cemi. Sig. novum. de fo

Defr. Sulgo Circulus major mobilis
latue obliquo ab uno hospico ad alium
protenditur sub quo planeta mouentur. **e**
Est latue, vnde potius e fascia —
ita Cingulum quo circule: quere —
latitudo Sulgo assignatur dadd eum graduum
(vnde horis. quibusd. vnde eum) q^o
planeta hoc gradibus sine inde ab —
Ecliptica defleunt; hly solen excipere
qui minimum qdem vnguem recedat ab
ecliptica. **ditur**

Didit. **z**odiacus et dunt Congitudinum
et dunt latitudinum. dunt

Dum latitud magis distribuitur per —
eclipticam induas phre aq^o lre, quavus vna
do septimiona lre et vna borealis. alba
do miodionalis vna circualis. dunt

Dum Congitudinum Zodiacus didit h^o
In duodecim signa quae his vnde. expriment.
ab exordio

Sunt aries, tauro, gemini, cancer, leo,
virgo.

libra, scorpius, arcionis; capra —
amphora, pndere.

qua ab astrologis hndescunt. Signum.

Sed quodcumque signa sol totid em
percurrit mundibus Incipiendo ab erico
21. aut 22 Martij aqua die astronomi
unus annus Incipiant. Longus

Corum sex priora et septimionalia
sex postiora meridionalia. Inq tria
priora et tria. tria sequentia altius.
tria succedentia autumnalia: tria
ultima. Hyemalia: Zodiacus

Zodiacus videtur 2°. Iuxta Congiditum
adnotare Coluice in 4. quadrante
se. a soluo aequinoctiorum in quadrante
tertium. Incho arietis et autumnalem
in primo libra: a soluo solstitiorum in
quadrante altius in primo gradu (ancu:
et secundum Tatio Capricorni officia
officia Zodiaci et 10.

L. Exhibito periodoque omni planetarum
et primo etiam mensura primorum et
secundorum motuum: seu equator et
mensura primi et diurni motus. 20

2o effuso diuersitudo hmpedation
et primo diurni astrualium Inq getatem 30

3.^o Defire annuū solarem & lunarem. 4.
4.^o denique per linguā Ecclipticā —
demonstrare Luna & Sole Ecclipsas
appropinquare Ecclipsibus. ecclipsis

appendix De Ecclipsibus

Ecclipsis ē quāvis exstri —
occultatio, quā vidui solum subdito —
astro habitantium accedū. Vel ppter
torem ipsam, vel ppter aliud corpus
opacum interpositum; quā tunc quid
ēdūre supponit ab inferiori occultari
ppter Ecclipsam pati. nihilominus
nihilomin. Ergo agitur de —
Ecclipsibus Luna & Sole qā sunt
appropinquare. ecclipsis

Ecclipsis Luna ē privatio luminis in
Luna, vel aliqua ejus parte, ob —
pavantesque diametraliter hunc Solem —
inter & Lunam qā se. Luna a Sole
suum lumen mutuatur, & ppter hunc Sol
inter interpositum hunc opaca radiorum —

siue ad lunam hanc mittat. o p d i
 n d i e t Luna lumine deficiat. E p t
 in sequenti figura. on

Ea quo sequitur Eclipsim Luna
 Et ingratum et in plenilunio, quod tunc
 tantum temporaria tenebra diuinitus
 Intercipi. p d i Luna Lunae et Solem.

Ratio a quo singulis plenilunio
 o Eueniat defectus Luna, est quia
 Sol sumptus in Ecliptica, Luna vero
 ab ea recedat p d i tota latitudine
 Zodiaci. O m b r a a tenebra, et p o t e s t
 minui, deinde in figuram conicam
 in parte Eclipticae soli opposita, ut
 p t in sequenti figura.

Si ergo Luna respiciatur tota
 in umbra tenebrae, totaliter defectum
 patetur, E p t in c t. Si vero sit extra
 a latere, nullam partem Eclipsim
 E p t in p d. Si partem uero in umbra
 totam calva, patet partialem
 Eclipsim, E p t in c.

Eclipsis Solis et Luna et quid sit et ad quid
Solis et Luna et quid sit et ad quid
Luna, et quid sit et ad quid
notam, et quid sit et ad quid.

Unde Eclipsis Solis fingitur
noui lunis, et mare apparet: et
pud et ea quae etiam Christo patiente
erat eorum ordinis nati.

Eclipsis Luna et Solis differunt
in multis.

1.º qd Eclipsis Luna fiat in plenilunio
et oppositiōibus Luna et Solis Eclipsis
a Solis in noui lunis et Coniunctiōibus.

2.º qd Eclipsis Luna vera sit
Solis et mare apparet tunc.

3.º qd in Eclipsi Luna, tunc Luna
Solis et Luna: in Eclipsi et Solis
Luna Luna Solis et Luna.

4.º qd Eclipsis Luna Ineipiat ab eis
partibus et tunc, quae se prius Ineipiat
in umbram tunc: Eclipsis et Solis

ab eius parte occidentali; eo qd motus
 Luna Celerior sit ad Iudum, Inque
 solus assequatur, & praecedat clare
 patuit 1652 8 aprilis mane, & elatius
 patuit hoc anno 1654. 12 augusti
 mane.

Sic dicitur, qd eclipside Luna codone
 modo appareat oculis gentibus, supra
 quavis hori sortum ortae: eclipside
 a solis facie sit in varijs plagis: -
 nam in superiori figura est sol in
 una eclipsi qbus nullo modo eripit,
 se. in et, qbusdam ex parte occultari,
 p, in ib, alijs eo onō fere ostegit p,
 in C.

Paragraphus Post.
 De Duobus Coturis
 Coturi et Civeuli majorae, mobiles
 per polos mundi, et per 4^{os} Cardinales
 Zodiaci planeta. V. de octogonaliter insecutus.

dicuntur Colui quasi nutelli, q^a
p^{ro} Coru^m & na p^{ro}ced. lib^{er}u.

Duo s^unt Coluor^{um} aequinoctiorum &
solstitialium.

Colurus aequinoctiorum demonstrat duo
aequinoctia, in p^{ri}mo crux & Libra, a q^{ui}b^{us}
punctis Zodiacus diuisus in partem
Septentrional^{em} & meridional^{em}.

Colurus solstitialium demonstrat duo
solstitia, in p^{ri}mo Cancer & Capricornus,
& p^{ro}inde dicitur solstitialis ostendit

Præcipua Coluorum officia sunt

1^o. fulcire totum Corpus Sphaeræ
annulare.

2^o. diuidere Zodiacum & æquatorem
in quatuor quadrantes; & p^{ro}inde
designare quatuor puncta Cardinalia
Eclipticæ, & quatuor imp^{er}statum^{um} Initia.

3^o. designare mutatione^m in hor^{is} retrobus
p^{ro}loce mundi.

Caput 4^{um} De stellis

In regione assue duo notanda et se-
mper callesh, qd soluy nominatur
et stella seu asbun, qd in celo, vel
cuy colo montu.

De istis quoribue celestibue
quodoe fwi prout 2^{is} gms: alia
phy sica, 1^a, de eorum, maas, for-
incorruptibilitate, et similibus, de quib
agitur a phisicis in libris de celo: alia
astrológica, 1^a, de eorum magnitudine,
motu, et huiusmodi genere proprietatibus
astrolomicis.

Tam diuine de medio callesh
qntu pertinet ad astrologum agendo
de sphera et circulis eius: nunc co-
agendum de syderibus, de capite seq.
Examinemus, quomodo ea simul in coe-
mundi syderis componantur.

De sua luce
quid Et quotuplex
Stella

Stella, seu astrum dicitur
 corpusculum celeste, lucidum et globosum,
 qd circumspicitur circumfusus ad temporum
 notanda diuinita et certos effectus in
 Sublunaribus producere. Dixi

Dixi astrum esse corpusculum
 o qdem absolute, cum sol multoties
 terram superet. Sed apparentes, vel
 respectu ad celestem orbem. Hec

Stellæ ex arte 2^o Cap. libri
 de mundo ad alexandrum 2^o. A

gnis: sc. erraticæ, quæ ut Infrac-
 firmamentum: et fixæ quæ ut In-
 firmamento erraticæ

Erraticæ, s. planetæ qui errare
 seu vagari dicuntur, non qd o beant
 singuli suos motus ratione. Sed qd
 quany inter se distantiâ subinde mutant

Et est in Luna quæ ppter Earium
Solis aspectum modo falcata, gibbosa
modo, modo orbiculoræ apparet, Inqui-
phus 2^o de Cælo 11^o Et explicatur
per sequentem figuram est

Sunt æ septem Planetae, sc. Luna
mercurius, Venus, Sol, Mars
Jupiter et Saturnus (Inqui phus
Ibid. qui solent his nomib. designari, unde
Præter hæc Insignes Planetas debet
et a recentioribus duo minores circa
Saturnum, qui Satrapæ noantur,
et 4^{or} diei medicæ, circa Jovem, qui
dicuntur Satellites Jovis, et triginta
diei Carboni circa Solem. Item

Stellæ fixæ est æstiva firmamenti.
qui æstiva fixæ dicuntur, o qd o no
o moveantur: Retinet enim motum
divinum et pperium, sed qd pper
Eand. Intendo sicut dicitur: et transi

Astronomi facere et facili-
cipueas observant et mille supra
viginti duas. Unde si longe plures

Videant^r cludo Caelo, hoc refundendum
ē in coronam Iunum, Col m co qd

Posteriusdum plures de facto videantur.

Sed quā qā o spū apparent non
noantur ab astronomis. Sicut addunt^r
s. mīduloz, et nouem obscuriores, s. a.

Has stellae reducereunt adologi
in quadraginta octo Stellaeos, stellae

Stellae astrius mus seu signum
ē Imago ex pluribus stellis figurata
vel alicuius aata (cum Inaato noē
donata. stellaeos)

Stellaeos 3^o s. gmo, alia s.
Septentrionalis, meridionalis alia
alia media Zodiacales, de quibus
celi mīd (qua continent stellae 346)
diximus. Agendo de Zodiaco stellaeos

Stellaeos Septentrionalis
Sunt 21 quae simul continent
stellae 360. 1^a

2^a Stella minor seu Lynx
cujus extrema stella ppe polum d.
Stella polare seu stella maris. 2^a

2.^a e Circa maior qua^m Ethiel iⁿ luto
ca^m hanc shellae septem shellas qua^m
dicunt^r. Septentrionis. alio^{rum} vocatur
claudum. 3^a

3.^a e Dorco cutho respondunt. 4^a

4.^a e Aooks seu Bubulene seu
aretos hila^m.

5.^a e Serpens Escupulapnj.

6.^a e Serpentina seu op^{er}ineue
seu adculapine.

7.^a e Corona vocalis seu Corona
abiaduxa 8^a

8.^a e Cutho cadine, quodiam d^o
Cyra ap^{er}u^mma shella sua

9.^a e Zevulis qua^m pede premis.
Caput draconis.

10.^a e Delphinus seu uator orionis

11.^a e Sagitta.

12.^a e aquila seu Cutho Colans.

13.^a e Signus seu olov

14.^a e Pegadus seu Equus maior vel
alutice.

^a
 15. Equus minor sive Equulus
 16. Cephæus navitas Cassiopeiæ
 17. Cassiopeiæ, in qua apparuit
 anno 1572 nova stella et chne
 stellas hederum.

^a
 18. andromeda
 19. triangulus borealis
 20. perseus
 21. aurigaleu Egeionius.

Stellas ^a meridionales JHS
 chnibus simul stellas hederum
 supra dederim. 17.

^a
 1. cetus seu balena.
 2. orion
 3. Eridanus seu fluvius
 4. lepus
 5. canis major in eius ore
 stellas, quas vocatur Syrius ad
 quam cum sol accedit facit diem
 canicularem.
 6. canis minor.
 7. hydra.

8.^a naniū seu argore

9.^a crato seu patwa sine una

10.^a conuue

11.^a cantauue

12.^a fova seu lupue

13.^a Gwi buluy seu ara

14.^a corona australis

Ustina pndcis australis.

recentiores namq̄ aobus circa
polum australem filientu peractis
adque quingenta illas deherunt,
quas redegiunt ad duodecimore
astroidmore qui st pauo, Tancan seu
pila, geue, hydra, dorad, pndcis
voland seu australis, Cimeleon,
apue, aui Indica seu gallus indicus.
triangulum meridionale dimidius pno

Porro o dubium ē quin
conge dnt plures stellas: nam deus
Gen. 22. se aloguunt crabrham
multisolicando dimittunt sicut
stellas cali, et sicut uenam quā

et in altiore maius satis ostendit
 Innumera autem et multitudine —
 In celis et phare 2^o Cap. C. de mundo
 ad exte. Sicut multitudinem fixarum
 foribus Inscrutabilibus: sed
 cathod ab Enunivialis Six St Copiabilis:
 et ceteris recentiores astronomi —
 observant G. n. Sicut Telescopij
 astronomi Sicut Caelum seu
 galaxiam profundam a Capri como
 Corvus geminos nihil aliud et quoniam
 ingentem numerum stellarum, quae
 cum pro unitate oculi deorsum
 huiusmodi, simul sunt albicantem
 et Caelum Colorem pro lotum illud
 spatium nobis cernuntur et

Ars 2^a De magnitudine Stellarum

Quoniam minus varietatem cedebat

ve mensuranda, si deo sumenda nobis e-
torea pro mensura magnitudinis. Enuncijq;
sydiorum. Itaq; supponendum e in ppo-
quta si toreu molee.

Etius toreu ambitus, qlem plectit
aequatoris linea e iusta probabiliorum
recentiorum opinionem milliarium
Italicorum 19080. Leucarum 60 Gallicarum
[quarum] una quaq; duo milliarium
plectitur 9090. qd si ceteris mediam
inter indignis astronomis, Et Ptolomaeum,
aliphraganum, et catuor, et i toreu
recentiorum diam sequi, quid ambitus
milliarium Italicorum 20000. Leucarum
60 gallicarum 10000.

ambitus toreu ~~don~~ pthum 2' de
calo octimo e quadringentorum millium
stadiorum, dum ceterum 60 recentiorum
computaverit Chael. Vigeni nullis Et
unum Supra 60 milliarium Italicorum.
Itali. Qui gradui toreu Correspondeant
Circitu iusta recentiores millaria Italicu

53 leuca gallica 26 Pny semi: Gra
india milliarum Italica 56: leuca gallica,
28 triginta milliarum Italica: Chne. Et
Cura magnitudinum 39, mercurij 1952:—
Veneto 60 31.

Diameter ergo terra continet
milliarum Italicarum sex millia octingenta
quingenta; q̄a circumferentia seget ad
diametrum sicut 22 ad 7. circulo fusto
recentiores milliarum Italica 600: leucas
60 303: Gra india milliarum 6363: leucas
3182

Indeq; semidiameter terre continet
milliarum Italicarum 3428

Sol terra magnitudinem etine 166

Mars semi. et paulo plus

Jupiter 94

Saturnus 90

Stella fixae sunt sex Davianum—
magnitudinum.

Stellæ 1^a magnitudinis s^t 13. terra
majoræ 107.

Stellæ 2^a magnitudinis s^t 48. terra
majoræ 90.

Stellæ 3^a magnitudinis s^t 208. terra
majoræ 12

Stellæ 4^a magnitudinis s^t 471. terra
majoræ 54

Stellæ 5^a magnitudinis s^t 216. terra
majoræ 34.

Stellæ deniq; 6^a magnitudinis s^t 50.
terra majoræ 18. quibus oib^{us} *Stellis* si
addamus 5^a nebulosæ, et nouæ, obscuriores,
sebis Superiorem numerum, nimirum mille
vigentiduas *Stellas* fixas.

• Sed ne cui inuim forsan videatur *astræ*
supervacue terra molem s^{ed} facilem monstratio-
de dote, supposito hoc p^{ro} optico. Umbra
Coris minoris ipso luminari e^t conica s^{ed} q^{ue}
decedit: Umbra Coris æq^{ue} luminari
e^t cylindrica, remanetq^{ue} s^{ed} æqualis.

Umbra dō tporis majoria luminari ē
salatōdare, tporaque crescit, dēst. In
sequantibus figuratur.

atqui Umbra globi lariaque, dū ppa-
decedit; alioqui explicari dēst, Quo-
luna actio nūno veni paktuo Eclipsū.
Tuo illo Umbra dēst, ad fōmam autum-
prohūda (aare. Eclipsū in Mark, Sone-
et Sakhno, qd ē eorū expectatio: q tūranq;
ē aqlo soli neque major: q ē minor.
Luna a ē minor qm̄ tana, qnd oqd em in
Eclipsi tūlūvā nūno pūtu in Umbra-
tura qua tūpō dēcedit.

Artus 3^{us}. De motu Syderum

2^{us}. p mōdū dūlgo hūbūtu motue
Singulis astris. Dūm eorū et dūvūtu, qui
quodā supra polos aqratōis ab ortu
ad occidūm p paktū: alio tūpūtu qui
supra polos Eclipticā ab occasu ad ortū
p paktū.

A Luna qdem diebus 27. 7 horarū: Et
25 minutis

A Mercurio 80 diebus circa solem et anno
Integro (sive sole circa terram)

A Venere. Idem observatio Copernici
9 mensibus circa solem, et anno Integro
simul (sive sole circa terram)

A Sole anno Solari, s. diebus 365, horis 8
et 40 minutis: ita ut sol in persequendis
sex signis borealibus a pmo erictis ad
ppmū librae impendat 5^o dies plus, qm
in persequendis signis australibus: nam a 23
Septembris Inclusive ad 21 Martij exclusive
et 11 180 dies, et a 21 Martij Inclusive
ad 23 Septembris exclusive et Centum
85 dies; Idq; ppter excentricitatem motus
Solari

A Marte, Biennio

A Jove 12 civitate annis

A Saturno annis 30

A Stellaris fixis Idem Colorem Calculum
36. milibus annorum, qd temporis spatum

duo cetero annus magnus. Sive annus
Platonice

Verum quia soliditatem colorum
planeticorum excludit, tunc sunt Systemata
Ptolemæica; et in nostra sententia Planeta
motuantur in celo, sicut nodi cum ligno,
aut gemmae cum annulis: sed in medio
caelesti fluitant sicut pisces in mari et
aves in aëre: ideo singulis astris unicuique
veniens motus tribuimus. Sola ratione multiplicem.
atque ut in uno ex his res tota immutari
de explicat motus solis iuxta sententiam
tychonis Brahe.

Sol in 1^o gradu arietis existens, tunc
aquinotio, ab ortu ad occidum, intra 24
horas. Quam conversionem absoluit in 1^o templo
uno circuli gradum. Et aequi conversionem
conficit circuli o portans parallelo equatori.
Id est spicali et aliquatenus septentrionali.
Itaque die sequenti incipit a 2^o gradu
arietis et deinceps. motus ille quo etiam
conversionem absoluit vocatus motus
diurnus: et illa tardatio motus, quasi si

et singulis diebus Omnis gradum —
 percurrentium vel inquam, et ut p[er]inde in anno
 una Circulatio abou, quoniam tot
 Consuevit Circulationes, quot Classi et dies: —
 illa inquam, retardat Horatius motus —
 p[ro]p[ri]us et annus Solis: Unde motus p[ro]p[ri]us
 non tam e[st] motus q[uam] tardat motus.

Si modo altius ascendat a Iherum v[er]o
 in apogeo, modo Infimus descendat, et in
 perigeo: modo Citatus: modo Lente fuit:
 hoc facile potest explicari sine Importuna
 illa Concauicorum, caenhi coenii, et
 Epicyclorum farragine: Dicunt 8 dydus —
 unico motu hoc o[mn]ia prestare: Simul a[m]ice
 in aere uno eodemq[ue] Volatu hinc Inde —
 progreditur, Itam licet Singula partes —
 Eundem Circulatione equalis o[mn]i videantur
 Velocitatis Inter se, Una t[ame]n Circulatio
 Cum alia eundem astri Comparata, et si
 plane Homogeneas.

Quod dixi de Sole, dicendum e[st] p[ro]portiones —
 seruata de Singulis astri

LIBRUS 4.^{us} De Cæteris Stellarum Proprietatibus

In asthis observant astronomi ortum
et occasum, Altitudinem, Declinationem,
Longitudinem, Latitudinem, parallaxim,
refractionem et scintillationem, quæ omnia hoc
capitulo breviter exponenda.

ORTUS et occasus asthi 2.^{us} astronomicus
et pocticus: 1.^{us} vocatur ascensio et
descensio astronomica. 2.^{us} retinet nomen
ortus et occasus.

ASCENSIO astronomica est arcus altoris,
qui cum aliquo Sydere aut gradu Elyptici
dato supra Horizontem Emergit.

DESCENSIO asthi est arcus æquatoris, qui
cum aliquo Sydere aut gradu Elyptico
dato infra Horizontem deprimitur.

Porro in ista parallela, nulla est
diffinitio ascensio aut descensio Syderum, quia
in ea Sydera perpetuo circumferuntur idem

Curvum Horizonti fere parallellum, et
puncta nec ascendunt nec descendunt
Saltim. Libilitas.

ortus pocticus est vel Eleuatio, Est
appavitiō stellarū super Horizontem fixarū
in oī Solis.

occidus Poticus est descendus stellarū
infra Horizontem, Est illius occultatio ad
Solis determinata.

Uterque 3^o se. cosmicus, acronicus
et heliacus.

ortus et occidus cosmicus contingunt
Sole oriente, se. cum aliquo signis simul
cum Sole ortus, dō oriui cosmicus, alio
cum Sole oriente occidit, dō occidere cosmicus.

ortus et occidus acronicus contingunt
Sole occiduo se. cum signis Sole occidente
occidit, dō occidere acronicus: cum vō oriui
Sole occidente, dō oriui acronicus.

ortus heliacus est signis qd et si supra
Horizontem constitutum, prius o videbatur
p̄stis circinari. Solis maiori lumine ipsum
offuscantis, Sole recedente conspicitur. Unde

potius ē apparitio qm ortus astri.

Occidus heliacus ē (cum syduē

adhuc supra nostrum horizonem existens

pprio majorum solis lucem amplius

appareat. Unde potius ē occultatio quam

occidus astri.

Altitudo astri ē altitudo ejus supra
horizontem.

Declinatio astri ē distā stellarum
ab æquatore: adeo ut si aliqua stella
foret sub polo, maximam haberet declinationem
scilicet 90 graduum: Unde 2^a ē septentrionalis
et meridionalis.

Longitudo astri ē distā ipsius in
Ecliptica ab æquinotio beuno, seu primo
gradu arietis: Unde pedes summam habent
Longitudinem.

Longitudo astronomica differt a
Longitudine Geographica (de qua supra)
qd Geographica edumatur ex distā loci
a primo meridiano qd transit per Canarias:
astrologica vō a distā astri ab
æquinotio beuno.

Latitudo astronomica dicitur altitudo
 Solis & ceterorum stellarum polare Zodiaci. Unde
 erit minor maximam scilicet Latitudinem
 borealem, eadem autem draconis nullam. Quae
 est, septentrionalis et meridionalis.

Latitudo astronomica differt a —
 Geographica, quod haec designatur a distantia
 loci ab aequatore, illa vero a distantia Syderis
 ab ecliptica.

Parallaxis est differentia quae est
 inter locum et apparentem, locum alienum
 astrum.

Verus locus est punctum infirmamentum
 ad quod tenditur recta a spectro tunc pro
 corpore Syderis ducta: sic punctum est
 et locus locus sequentium Syderum.

Apparens locus est punctum in
 infirmamento, ad quod tenditur recta ab —
 oculo pro corpore Syderis ducta: Si E. est B,
 ut medijs Syderis D. est C. ut Infirmi.

Stellae fixae nullam habent parallaxim,
 quia tempus appositum prope, aliud tendunt.

videtur, ex quocumque loco videlicet, in eodem.
 (in celo videtur, ut patet in A); fixa a se
 infirmamento pro soliditate Civum
 tenentur.

Planetae, quo et inferiora, co-
 majorum sunt paritatem, quia (pore
 quo et remotiora a pore videtur tenentur
 co majorum faciunt videtur errorem. Sic
 in D. et C. major est error videtur, quam in
 E et B. hanc oia clare patent in hoc
 Schemate.

refractio in igne, si dicitur eadem
 Inveniend ab uno medio ad aliud diversae
 densitatis aut raritatis oblique propagatum,
 ita ut fractus appareat.

Dum eadem ex medio rariore
 Inveniend ad densius, si eadem fractio
 accedendo ad lineam perpendicularem
 patet in hoc exemplo, in quo eadem A,
 a recte propagatum ad B, sed frangitur
 pro lineam C. accedentem ad perpendicularem
 B.

Dum eadem ex medio densiori Inveniend

37

in vacuū si refractione recedendo a —
 perpendiculari, ut est in diagonali figura,
 inquit eadē fō etatendū ad f sed
 sanguis per curvū q, recedendo a —
 perpendiculari, &c.

refractio ergo astri ē apparen-
 tia, vel expressio ejusmodi, ppho medium
 intus oculum, et a strius interpositam
 habitus se a globo terraqueo Undequaque
 curvo: Unde stellæ raro apparent in eo
 loco in quo sunt.

Hinc sol aliquando apparet, antequā
 vacua sit supra horizontem, ut est
 in diagonali diagrammate: Hinc idem sol
 citius occidit vel tardius occidit
 propterea solium: Hinc etiam maximæ
 contingunt astrorum refractiones in horizonte,
 quod si de astra volent apparere
 majora in horizonte quā in meride, quā
 plures ibi vel saltem frastiores sunt
 vapores et exhalationes istius mundi huius.

Reflexio fit dum occurrat corpus

Insuperne, ne ad Congius excurrat, et
q si quidam veniat, et pt in Illuminatio
fuit a dolo.

Differunt reflexio et reflectio qd
in reflexione ad o pergit et ha super
reflectitur, sed ab eo veluti remittitur, et
pt in vulgaribus speculis. al in reflectioe
ad hanc deat per quae refrangit, seu pa
runt reflectit, et pt in speculis istorijs

Scintilla e quidam apparet ignis
humor oris carnis nostri Imbecillitatis
et nimia aethi distat. Unde planeta
parum admodum scintillant, qd et ppter nos,
et docet et dicit de celo etc.

Caput ultimum.

De
mundi Systemate.

Systema mundi e copypoo nobilissimum
mundi ptiun coslo ordine, et situ inter se
dispositum ad applicandum eorum
motum et quietem.

Tria sunt celeberrima mundi —
 Systemata, quae nunc a mathematicis
 et astris propugnantur, scilicet Ptolemaicum,
 Copernicium, et Thyconicum, quae hoc
 capite expendemus.

et huius 2^{ae}

Refertur Systema

Ptolemaicum

Ptolomei Sectatores ad suam —
 Hypothesein stabilendam, duo supponunt
 propria.

1^{um} est colore orbis esse solidum

2^{um}

id est, singulorum orbium planities unicuique
 suum motum praebe, plures vero praebeant
 ad motum superiorem. Et quod Ptolemaeus praebe
 suum motum annuum, motu a diuino
 rapi a primo mobili et ita de ceteris.

Cum illis duobus propriis colligant
 inuentum in orbium, si enim caeli sint
 solidi, loci debent in caeli quot sunt diuini

motare, p[ro]inde suu[m] p[ro]p[ri]a experientia
Septem planetar[um] diu[er]s[os] motus fini
Siquitur, q[uo]d in eoru[m] mentes Septem sint
C[ele]sti planche[re] reaph[er]unt[ur] d[ic]t[ur]i.

Sed Eoru[m] mentem sic accipe. t[er]ra —
C[on]iuncti C[on]iuncti occupant aqua[m] & aere[m]
C[on]iuncti fusa ita[m] i[m]mobilis, & ignis
superuolitant totam regionem. Et t[er]ra
ab[er]soluit: regio[ne]s e[st]ant proxime iuncta
regio planche[re] Septem estans orbib[us]
Solidie ad Septem planetas de f[er]ro de
quocunq[ue] i[n]te[r] d[ic]t[ur]i Lunam, Secundu[m]
meu[m] i[n]te[r] d[ic]t[ur]i: tertius Gene[re]m: quartus
Solem: quintus Martem, Sextus Jovem
Septimus Saturnum: illis C[ele]stis sup[er]
extendunt[ur] i[n]te[r] d[ic]t[ur]i seu s[er]u[m] i[n]te[r] d[ic]t[ur]i
& hoc octo calore it[er] ad mittebat[ur] orbes
s[er]u[m] i[n]te[r] d[ic]t[ur]i appellatus i[n]te[r] d[ic]t[ur]i mobile. Sed
tempor[um] progressu alij obseruati
motus nouo calore ad mittebat[ur] occadem
deducit, nam febrat[ur] ab occasu ad ortum
et contra, p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a Chrystallinum.

Abbas Eto a Septentrione ad meridiem
 et contra, secundum Chrystallinum dedi-
 ci post hoc decem color Constitutum
 fuit primum mobile, et a firmamento
 propterea dixerunt: si deo docet dari postea
 cupyram, que super Systematis factores
 admittere nunc tenentur duodecim color
 eo ordine quo in sequenti figura delineantur.

Verum Cum illi authores observarent
 Nunquam, planetam modo Congiun-
 distare a terra, dum se. e. in apoq. co:
 modo ad eam propius accedere, dum se. e.
 in perigeo, Nunquam q. d. q. solum planetam
 ex his partibus orbibus conpigerunt,
 quocumq. mediam et B, conformis e. passit
 et uno circuli mundi vocant
 disiventem, q. d. Planetam propterea disivari
 duce alioce vocant circuli
 Nun quid: nam infimum C. D. voluerunt
 et dum concavum superficiem tene-
 Concavum, dum convexam vo. circuli

Supremum E. f. contra: Dunt conuexam
 excentricum: Dunt conuexam conuenticum
 ferunt: et sic. Solus totale ad conuicitatem
 reduxunt punctum a, q, in deferentio
 remotissimum a terra Vocant augem
 seu apogæum seu supremam abidem:
 punctum a q, Vocant oppositum augis
 seu perigæum, seu i magis abidem: et
 citius. q. h. Vocant Eucam augis.

Et quæ Planeta Insupero videtur nunc
 progredi Solito (Sciuis), nunc stare, nunc
 retrogredi, ad saluandam illam anomaliam
 adinueniunt Epicyclo, in quibus affixi
 cent oes planetae (dempto sole) qui
 Epicycli dum cum deferentio circa centrum
 mundi voluuntur, Intuuntur circa proprium
 Centrum voluuntur: et sic dem. Hanc
 in planeta facient Eucietatem, ut patet
 in sequenti Schema; ubi planeta in
 puncto, q, du directus: in k, retrogradus:
 in f. et m. Stationarius, quæ dum
 Planeta ab c. ad m. voluitur, videtur

40

directe progredi. dum. 60. ab m. ad l. —
Circum uoluer. sui Epicycli descriptus, videtur
retrahere. in f. et m. videtur stare.

¶ 1^{us} 2^{us}

Refellunt^r Ptolemaici

Dico 1^o totam regionem planetarum
fluam esse.

Probat^r 1^o. Mercurius, Venus &
Mars aliquando est supra solem, aliquando
infra, & per arcum parallelarum: atq;
nisi regio planetarum esset fluida, & re-
pleta non una et ingere o possent, namque
si planeta esset in solis solidis, o possent
descendere ex uno loco in aliud sine
punctuato: & regio planetarum esset solidas.
Vnde & arguitur desumitur ex quatuor
Saturnus Iouis & duob. Saturni lateribus.
qui cum circa illos planetas principes
errare voluerant, o possunt dici & in
spere solidis.

Probat^r 2^o, Cometa quidam generantur

Supra Lunam, & observavunt astrologi
 ex parallaxi illius, qui apparuit anno
 1618: atq; istorum cometarum p[ro]ducto
 explicari o[mn]i p[ro]p[ri]etate soliditate locum: —
 facile a p[ro]p[ri]etate explicari in eorum fluiditate,
 dicendo multas Stellas, quae —
 Scorsim videri figi bant ad sese accedere:
 neq; Cometarum ex h[uius] Ep[ist]olae Cunctum
 Juxta magnitudinis.

Probat. ^r Primo si regio planetica
 est solida, o[mn]i evenit astro in p[ro]p[ri]o
 loco, & neq[ue] o[mn]i p[ro]p[ri]etate mat[er]ialem accu[ra]te
 p[ro]ducere Eclipses: Esequens e[st] Contra
 experientia q[uod] et c[on]suetudo p[ro]p[ri]o: dum
 obtin[et] p[ro]duo m[od]o d[iv]ersa d[iv]ersitate
 aut vacitatis videtur, o[mn]i c[on]suetudo in p[ro]p[ri]o
 loco, & docuimus agenda de refractione:
 atq; astraviderunt p[ro]duo m[od]o d[iv]ersa
 densitate et vacitate, p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o tenuem
 et fluidum: et p[ro]p[ri]o solidum: q[uod] o[mn]i
 videtur in p[ro]p[ri]o loco.

Confut. ^r Si soli planetici cent

11
Solidi Stella fixa nullomodo contingunt
nau p^{er} quod solidum tanta spiritus in
in fil didi p^{er} et certe licet ChrySTALLUS
si transpauit, q^{ui} h^{ic} est Solidus, si
daretur ChrySTALLUS spiritus inem q^{ui} d^{icitur}
Omni luce trans eam nihil portaret
q^{ui} a fortiori p^{er} tam t^{er}ra calce o
p^{er}dent astra d^{icitur} modo appa^{re}re, si
calce cent Solidi.

Urgetur Octavius, q^{ui} d^{icitur} d^{icitur} d^{icitur} d^{icitur}
Solidus, ideo trans illa o^{mn}ia p^{er}uent^{ur} utellae
Superiores, O^{mn} p^{er} in Luna, q^{ui} p^{er}st^{at}
h^{ic}am Soliditatem. exipit nobis aspectum
Solis in celypsi Solari q^{ui} a p^{er}avi si
cali planeti cent Solidi, nobis occultant
o^{mn}es Stellas fixas.

Dico 2^o Calce inferiores nullum
accipere motum a Superioribus.

Probat^{ur} 1^o o^{mn} potior r^{ati}o p^{er}u^{er}u^{er}u^{er}
Inferiores mouentur motu Superiorum
q^{ui} Superiores motu Inferiorum: Si enim



Caeli oēs sunt solidi, et sibi Inuicem
 Connexi sicut rotae Horologii, cuius potius
 Superiores suum motum communicant
 Inferioribus quā e contra. atqui ex
 aduersarijs Caeli Superiores o momentu
 motu Inferiorum: & neq, Inferiores
 motu Superiorum.

Probat^r 2^o o ex potiori ratio quod
 mobile ex duo Chrystallina forcent
 suae motus subiectis orbibus, quam
 Superiores planetis Inferioribus. atqui
 Superiores planetas ex aduersarijs o coeant
 suum motum Inferioribus: & nec 1^{um}
 mobile Ex duo Chrystallina subiectis
 orbibus.

Dico Octimo esse Huiusmodi Caelo,
 Euphyrium, suam autem et planetarum.

Probat^r Ives Saltem et Caeli, Cum
 Legimus 2^o Corintz 12 Iam Paulum
 raptum usque ad tertium Caelum usq;
 o e necessitas admittendi plures Caelos: quā
 si quā eē necessitas, Octipho diuinitatem

Syderum. Vel ppter diuersitatem motuum
 vel ppter diuersitatem planetarum, non
 ppter diuersitatem Syderum, nemo enim
 factenus tot ad munda callos quot Sydera.
 Etiam ppter diuersitatem motuum, quia
 duo Iaturni proceres et quatuor Jouis
 Satrapae sunt alios motus a duce
 planetarum ppter diuersitatem motuum
 (cum eis ea core
 euoluerent, nec in ppter diuersitatem
 callos Idem ocs. Etiam ppter diuersitatem
 Planetarum, quia a se uicibus planetarum
 et fluidum, ppter Planetarum periodos
 facile possunt explicari sine multitudinis
 reali callos. Et ppter explicatio motus
 Solis Superius adducta, et patebit Veteribus
 in Systematibus Sequentibus: Et ita
 res est. Et fuit in libro de Astro Cap. 1.

Ars 3.
 Exponit. Systema
 Copernicum.
 Superiori saeculo Nicolaus
 Copernicus nobilis Danus, quondam

Incomparabili cum ipse Thycos, quamvis
admodum numeris, in lucem veniunt
antiquissimam opinionem de Motu Solis
In centro mundi, et motus terra circa Solem:
quam opinionem olim Pythagoras
propugnabat hylarchus et quam
Cristianus Samius hylarchus Plutarchus profusus
est: Cuius etiam nupero pro Copernicium
locupletavit Galileus et Galileo.

Sic mundum continent Copernici
Sol in mundi Centro perpetuo manens circa
primum axem volutus in circuitu suo
pericodo, et ex motu suo manentem
colligitur. circa Solem voluantur mercurius
et Venus: Unde sequitur terra et Luna
Unus planeta) et hoc circumfusa, quod
anno integro suam circumferentiam totum per
Elyptica absoluit: et Unam in duodecim
singulis diebus circa primum axem gyrationem
conficiunt omnes astorum diurnum motum
apparentem nobis exhibere circa fixarum
Anni velut Epicyclus ubi magno intervallo
sunt suorum Chori et exortus dicere:

Sequuntur tres superiores Planetae
Mars, Jupiter, et Saturnus, circa quos
Ingenii sanitas supererectum est
firmamentum, de suppositis Typis
declavabitur.

Orbitus 4. Explicat. Systema Tychoenicum.

Tycho Braheus a Copernico persuasus
de soliditate a Copernico elimanda:
Cum motum terrae circa solem probabilem
o putaret, medium inter Copernicanum
et Ptolemaicum Systema composuit, iuxta
quod terram in centro mundi manere pondere
abvata vis. circa eam fixa moventur
Inqum circa suum centrum, atque etiam
duo continuata discreti temporum perpe-
dieat: sol se. et luna, et in suis coll. Tycho
Cum Ptolemaeo. circa solem do delu-
circa. Centrum typicum moventur. Mercurius
Venus, Mars, Jupiter et Saturnus, in quo
Tycho coll. Cum Copernico, de pt in sequenti
diagrammate.

De Success.^{ua}
Duo Posteriora.
Systemata Secun.
Conferuntur.

Præ dua Hypotheses in eo consistunt
quod omnia a seorsum planetarum soliditatem
amandant; item in eo quod admittant
Lunam terræ concentricam circa ipsam
Solui: Mercurium vero, Venerem, Martem
Jovem et Saturnum soli concentricos
circa ipsum moveri: Denique, quod centrum mundi
(quodcumque illud sit Sol vel terra) —
firmamentum faciant concentricum.

totum. Quod discrimen, in quo ita eadem
totius differentialis, et Orbium a terra Inqum
a centro duendus sit orbis Solaris circa
quem Sol volutatur: et Esquinter Orbium
a terra duendum sit firmamentum, et
Vale Tycho: vel Orbium a Sole Inqum
a centro duendus sit orbis terrestres,
per quem terra gyretur, et Esquinter
Orbium a Sole duendum sit firmamentum.

44
De manuale Copernicū. Hæc lra In-
sequenti figura clavis patet.

AN. Sue 6.^{ue}

Expenduntur Rationes Copernicanorum.

1^a. rāo Copernicanorum ē: Cōtentio
fieri hōm de præcipuum mundi
Incolam terra veluti rēda Cætum
Cavias lustrare mundi ptes, qm in ipso
Cūiversi Cūho, veluti in fovea veluti
q terra movetur, o Sol.

Prodent Tychoſonici, qā quicq
dignos ē motu, ead etamp, laocē apthōs,
Cōtentio fuisse de hōi in terra Inqū
regi in palatio cōhua mundi ptes
Incessue per motum repræsentantur,
cique altitud veluti Itacibus quoddie
asurgeant.

2^a. rāo Copernicanorum ē: nā o agū
per diffusus Grace, qd pū per faci liors,

Et pot in metu bami in quo naas o
occurit ad tractum quorum, sum pro
Solun motam aut illius Inhibitionem
dantur Inspectores et longe facilius e
unicam toram rotam circa Solem inqm
circa orbem, quod certos motus reddat
apparentes, quam reliqua mundi quora
Incredibili Disiecta circa toram
circumagi, ad eum in stantia Eysbonis
Sicla formamenti sub aequatore constituta
Singulis minutis Consequi debet
Septingenta milliarum millias: Unde
taul abscondus e Eysbo, qm in ista
fore illis coque qui eamem Bev
Siam Centuodidignatus, quum polui
Centuodidignatus.

Rondent Eysboni dquindomaj.
naas q agit pro diffidles Oas qd
pro faciliore, si illis faciliore
Oliore sint ad finem quam Intendu
cedunt; Deus, negant et cum Deus
ora Subieci p debus hoce, Contans
e ora mouci ista Soem, qm

Ipsum hoc in ipso quum condit oc st
oia . porto miv abile qdem e syduer
summaniti treditillo huiusmodi tantum
Cfear ipakun : sed o Imposble, Cum
motus fieri pta Cilevure e Cilevris in
Instans . et eutany si Cyclonici admittant
Inspandany volestatuy in summanito,
Copeconicani ad mittant exorbitantem
summaniti Eaditatem . explum a Cogui
o ead rem , Cum coquo aq; facile
o dii Coluvo eg nay qm Caonem .

Instant Copeconicani : astra
neque cogent motu, neque terra : hura
a ipstas duore Ineo lare Ege Influentijs
sydwis : G coientius e Cileas terra
per duum motum quava

negant Creg. Cyclonici ipstas
Cand . radem , qa si . oia st ipstas
hocm , et pmd e oia moueri debent p mior
coientius e Goi .

3^a ratio Copeconicanorum . Sol e vex

Syderum ex fonte totius luminis: q̄
debet esse in Centro mundi, & tota Sydera
circa ipsum inq̄m aulici circa regem,
volitant.

Respondent Tychonici, Sydera esse
in gratiam Solis, sed oia simul cum
Sole in gratiam huius, perinde debere
oia circa Solem immotum volui.
adde qd etiam in sententia Tychonis Sol
in medio Planetarum, qd sufficit,
cum ab eo Soli, planeta, cum terra
cumq̄ mutantur, & Jovis fixus.

4^a ratio Copernici canonicus: Cum
Planeta oia circa Solem volutantur
excepta luna, longe facilius fuit huius
quaque circa Solem moveri, qm̄ Solem
circa terram hoc fecum orbis circumagere.

Respondent Tychonici, diffusi luce
et esse planetas a Sole circumfusi, dum
Iulianus in his duobus circa ipsum progreditur:
qm̄ in opinione Copernici, lunam circa
terram volui, et in huius simul cum terra
annua circumago circumagi.

26
S^o vao Copernicanorum. Si Sol
mouetur, sequetur Erygelum
maiorum duo orbis, nam Circulus Machi
maior orbis Solari, cuius h^o foret
Erygelus.

Respondent Tycheonici, Circulum
machi o. o. Erygelum orbis Solari,
sed et Circulum maiorum Iuratumini notu.
sed quid d. e. no. o.

C^o vao Copernicanorum. Esi ipsi
Tycheonici velut Solem moveri circa
terram, o. p. d. unt h^o negaret terram moveri.
quod o. enim fieri p. d. videtur tota
mundi machina volutat ipsa terra sola
stare immobilis! nam profecto nec
vastitas ejus hoc impedit, cum Planetas
qui hanc longe superant moventur.
nec gravitas, o. enim gravitas resistit
motui Circulari, cum per motum
Circularem grave a Centro dimoveatur.
S. p. o. h. a. Solari terram est hanc motum
quam loc. Copernici motui suspendit.

Rondent Tychonici, Deum
fundasse terram Super stabilitatem
suam Et o Inclinet in Saeculum Saeculi:
gravitatem ad terra Satio Sufficientem
et caam illius Immobilitatis: Si enim
gravitas da terra Et descendat, dam
et caa pnyum Locum, qd quoque da
Et in Culo Constata quideat pondus,
abrata sunt: adde qd pco regionem
planeticam et aciem fluida et pcomabilis
natura molis Syderum ad terram usque
o perfringant.

¶ 1^a rāo Copernicanorum ē: Tychonicos
o pte Statuere, Orbium summum autem
in Solidum vel fluidum: o Solidum,
nam cum Stella alia aliq^d velocius
mouebantur, o etiam fluidum, q^a cum
Ora lactea eund. Immobilem itum
Orbem et Stella fixa eund. p^{er} p^{er}cho
Intra se retineant distanciam; eo veri
similiter ē. Hae epora alium
Solida molis affigi.

Rondent Tychonici Romanantum

et solidum ppter rationem allatam: ne-
 minum et cum alia stellas alijs celestibus
 mouentur, et si ppter solidos sint affixa.
 quippe illa quae et prope polos et tam vastos
 sunt (in culoe pceuvendo et, qm illa quae
 et sub arguatores: sicut in sententia
 Copernici Tona torrida celestibus mouetur
 qm gelida.

Suo Copernicano vium. quo majore
 orbis, eo tardius mouetur, ppter eam qd
 Cuna mouetur mensura periodo mouentur
 pimestri, Venus novem mensibus, Martis
 biennio, Jovis 12 annis, Saturnus
 triginta. proinde et terra mouetur, sicut
 hae pportio: ac in stantia Tychonis id
 et recipitur, nam ium mobile omnium
 supremum et maximum intra 24 horas
 ium absolutum cursum: q hora mouetur.

Quunt Tychonici maj., quo majore
 et orbis, eo tardius mouetur mohe ppterio,

cedunt. motu cor ei diuino, negant.
at deuotio etiam fore propositio in eorum
mentes; nam stelle fixae quae in eorum
stentia et in primo mobili, cum primum
mobile a firmamento o'dquant, absolute
o'p'dunt. Inim. Cursum proprium, mo' 36
annorum in illis. r'ao Copernicanorum
d'aleuer. idem coa' Ptolemaicos qui primum
mobile statuerunt supra firmamentum,
et ei dant originem motum, p, motum
diuinum, quo rapiat o'es orb'es subiectos;
at nihil or'get coa' Tycho'nicoe.

9.^a r'ao Copernicanorum. quoddam et
q'p'ora coelestia, de quorum motu o'ce
conh'unt, p, Luna, mercurius, Venus,
mars, Iupiter et Saturnus: alia, de quibus
dubitatur, p, Sol et terra, quorum
astronorum moueri debet: q'potius
dicendum e' illud moueri, q'd maiorem h'et
Cum q'd de quibus o' ambigitur, affirmatam
atq', terra maiorem h'et affirmatam
Cum planities mobilibus, q'm Sol,
Cum terra du' obs'cura d'icunt alij
Planetae, Sol a' lucidissime.

118

Proponent Tychonici. esto sane
terra cum planctio hanc convenientiam,
longe pluris hanc disconvenientiam, si.
qd planeta sint ppter commodum terrae,
o contra: qd in terra sunt gnares, non
in planctio: qd hora grauis diu pnd. qj,
Inegociad motum p a planeta, p
cacoqd Inconuotibiles et, et orum,
clauum qstatum capentes.

• a2
10. rāo Copernicanorum. In Zona
torrida sub aq calore, in vastissimis maribus,
ppteruo sentituo hanc sentas. ab ortu ad
occiduum et a gressu res rāo afferri alia o p.
nisi qd hora inuictuo rapidissime ab occasu
ad ortum, eo fere modo quo Equus citato
Equo progrediens sentis auiam resstantem:
qstua inuictuo.

Proponent Tychonici. huius curas inter
hospites ad occasu ppteruo resstantis caam
(ignotam et chian Coperni canis: huius qd
Teniret a motu hanc, deberet et regulam
et huius formis: huius qd deberet et longe

Deficiuntque, quia tu de facto, cum motus
horum foret. Et sicut idem in meo.

Ultima ratio Copernici canonum est,
quod pro motu horum bene explicatur
actus maris: Et fuit probatum Galileo
toto dialogo 4 Systematis cosmicum: namque,
si vasa aqua plenum velocissime moueretur,
undeque fluiat et reflui aqua: cum
igitur terra mouetur, mare eque cauetur
Inclusum hoc motu agitur prima
gravitate infra nititur, et impetu
superius attollitur. Et vix patitur
reciprocationes.

Respondent Tychoonici, hinc repeti
oportet actum maris: hinc quod fluiat qui
est tempore maris actum maximum
patitur debent quoque actuari, quod
est repugnare experiri: hinc quod mare
meditatur cum aqua debet actuari et
oceanus: hinc quod cum velocissime
foret horum motus, mare debet ad tam

49

provanā distāam effluere, sed —
Undequaque exundare, et tarram fove
totius obunire, Et p̄ ea eoq̄ si vace
aqua op̄letur, et h̄iūm monentis totus
fove liquos effundatur. tum deniq̄. q̄
afflavit p̄ rāo eius in equinoctijs major
sic afflavit major q̄m in solstitijs, et cum
fiat quod die tardius quatuor hora quintis.

Et successit Examinant^r Nationes Tyehonicorum.

1^a. rāo Tyehonicorum ē, quā petitur ex
motu diurno hoc modo. p̄t̄ p̄vis oculis
Solem et Costā Sydwā singulis diebus
oriri et occidere: q̄ sol mouetur, o Terra.

Rōndent Capponici negando Cōseq̄.
nam, Inquunt, Et aliquid appareat
nobis moveri, p̄inde o obum ipsū —
moueatut ocl nos. Et h̄iam doce ip̄e —
p̄tus 2^o de celo Cap. 8^o. Sicut nam

mouemur, Videtur nobis Cithra aut ripa
moueri. Hinc Virgilius

Proximum portu, turresq; Urbesque
recedunt.

Onde et si terra moueatur, Cumque non
mouemur, prout sol nobis apparebit
moueri, ac si de faelo mouetur, Opt
m' sequenti Typo, in quo si terra moueatur
circa Iuxta axem, dum hoc respondebit
puncto A, putabitur solem oriri: dum
perueniet ad punctum B, putabitur solem
ascendere, ad meridiem: dum denuo ad
punctum C, videbitur ej sol occidere:
denique dum attigerit punctum D, erit
ej nox conuulsa.

Q^{ua}o Cyclozonicorum potitur ex
molu annuo solis hoc modo. Sol
peruenit 12 Signa Zodiaci annua
periodo, ad eum 23 Septembus & G. sol
sit in Libra, in aequinoctio autumnali, et
in Capricorno sol sit in solstitio
hyemali: G sol o e Immobilis.

Quunt Copernicani andeus. Sol
percurrit 12 signa Zodiaci annua periodo
apparentes, cedunt. Sol percurrit 12
signa Zodiaci Vere et realiter, regant
At enim ex corpore terra annua periodo
moueatue circa Solem, clare explicatur
quomodo Sol diuuisis temporibus successiue
videatur couertere. nam dum terra
est sub arietis & g. Sol apparebit in
Libra: dum vero terra erit sub tauro,
Sol apparebit in Capricorni et deinde
ceteris & p. in sequenti figura.

3^a
3. **r**atio Cyclonicorumque qua petitur
in declinatione hoc modo. o. p. reddi ratio
cur Sol a nobis recedat & r. et ad
nos accedat altate, et unde varia anni
temperatura nisi per motum Solis: g.
Sol mouetur.

Rotant Copernicani Idcirco ex
Inuolubilitalis axis terrae, quippe
p. ex peria sp. hanc dum supra dunt

Voluntas axim ϕ mutare Inclinationem
 Verus eandem item, qd probant Soc
 caplo. Si manuteneat in subiculo
 calidum aqua plenum, cui globulus
 Innatus, ei in illo globulo ptem notare
 fenestras obviat, teque in gyrum
 Circumagat, videlicet ptem atq notatam
 ppetuo fenestras obviat, ei pinde
 axim illius globuli ex Immobilem. Soc
 posito dicunt tunc ptem motum o
 mutare Inclinationem axi super polo
 Celyphic: ex quo Invariabilitate axi
 si dicta dunt in canero (Sole
 appaunt in ^{novo} capite) solum
 antarchicum a sole auertat, antarchicum
 ad eum conuertat: dum a terra e in
 libro (Sole appaunt in ariete vel coa)
 utaq, solus ex aqno poli obviat:
 Unde contingunt aequinoctia & p. In
 sequenti Schemate.

4^o r^o Tychoomicum petat ex anticipat
 aequinoctiorum, qd se aequinoctia non

fiant sp̄co in q̄dd em ardetis, & libras
punctis.

Respondent Copernicani ad ipsum quoq;
refundendum horum, eoq̄d aut tenebris
quibus camd. ad p̄tes binuervi dixerunt deue-
re h̄mā p̄uocare facere q̄m paululum
declinet, & illius p̄ci mola tardissimā
originem sub calum̄ describant circa a x̄m
Jodici: q̄d, Inquirunt, o balde notali-
mum ē q̄m motus ille di. Inimā Biles
et tardissimū.

S^a. r̄as Tycho n̄ corripit. Sp̄lici Ep̄ori o
p̄m motus sp̄l̄e Ep̄ori atq; in f̄ntia
Copernici t̄ra quā ē sp̄us sp̄l̄e, q̄ntu
3^{er} motus, s̄c diuinus annuus, et declinatio.
q̄m p̄obis ē f̄ntia Copernici.

Respondent Copernicani rugando ma-
nam 1.^o dum aliquis globus voluit
peruenire ad aliq̄d maius sp̄acium:
Inquit sp̄o circa p̄p̄m̄ acia circumagit;
Oportet capto globi cursori, qui a scop-
ad scopum perueniendo nullis h̄is circa se

ipsum Solutiv. Si tunc radium Solutivum
 circuli circa Solis annua periodo 365°
 365, Quatuordecim circa primos polos absolum
 Sen explicat motus annui et diurni. Per
 Anthonij eandem speliu locat. arce.
 directioem, ut dictum est, en explicat motus
 inclinatis ab aequatore videtur hystoria
 6^a r^a Tyehonicorum: o^pti diei aquo
 movatur hora; ay ad. an ab alio?

Rondent Copernicani ab ead. caa
 hora movari vidua stentia; aqua movatur
 Sol in stentia Tyehonicorum; se. vel ab
 Jelligitai vel appma for, Annyvarias
 phorum opinioes.

7^a r^a Tyehonicorum: motus circularis
 est Endastus tava: at nullum videtur
 in eis perpetuum capto: q^u tava movatur
 circulariter.

Rondent Copernicani negando mag.
 nam motus circularis graue a suo centro
 o^pdiscenti nec exhubat; q^uo e violenter.
 q^uad dⁱmnunij et Indrius q^uo chⁱay Tyehonici
 credere debent de motu Solis.

Instant Tyelsoni ex: Sequitur
 terra d'his anni gilata lapidem non
 amplius deorsum. Hoc a saeculo et
 Rondet sidus Galileus de lubin
 asspuit. aduersario dummodo aliqua
 minutis capitis id obiecta. Le hy putare
 in illo eade mythico lapidem vel quicquid
 vel ita ad locum in quo ante erat
 tota; propter ipsi aduersarij diuina
 in Inclinao magnetis polo diuinitas
 anni gilato.

9^o vao Tyehoniconu. Sequitur
 adificia mohe horuo exussa corruos
 facit. Ceq. Gerandine.

Rendent Poponiconi negando eque
 hunc qm motus terra ex valde regulariter
 quoniam, in qua adificia ipso graui
 naali Inclinao tendunt ad centrum
 Et inde sumptus illum motum a quo centus
 o dimouentur, nihil e eis collabantur.

Instant Tyehonici. ppruiny es-
mohus eivculavis dissiparece excutive. q
mohus eivculavis tura cauctore adificia.

Qunt copevnicani audens. ppruiny e
mohus eivculavis excutive excutive qua o
nidunt ad emohum pporio eivculavile moh-
me mouitue eoduy modo ca naa sua
cedunt. quv naali Inclinaoes tndunt ad
Curbum pporio moh, e eoduy moh mouitue
negant nam huc per naalem suam
Inclinaoes, huc ad iduy Curbum, huc
ad eund. motuy dissipati resistunt

W. rāo Tyehonicorum; si tura agitaretur
navia Undique effluerent terrens mohu
caudae: atq; hoc capitea repugnare q
tura o mouitue

Rondent Copevnicani negando min.
a inde orivi assouunt adhuc navis: qui-
deo vifuntitoe m'navi orientali, quv
Coppiam, e eodq; Ibi celestimus d'it tura
mohus ppru majoruy eivculant adfundum.

Ende in mari Eoo artus et quauice. —

Sagitta visioe.

Instant Chrysonici profundo, euo
q'o artum hae agitates flumina li
mae inuoluto eorum.

Fluident copseonici ad orioi, hum
ca angustis alucorum, qbus hae et di
sint quidam artus, et in insidibiles.
num qas motus naalis, quo flumina gra
uelitica ad mare propiciant, Impetu adlum.
et hanc ab vem mare inuoluto eorum
dix artum, num qas o tam mare quo
sunt: hunc qas eipni inuoluto eorum
flumens, Le. Tanaidem, et copam in palude
maehoe, Goriolum et danubium de
Isolum in ponto Euxino, Meandrum et
Erymonam in archipelago, padum
in mari Adriatico, Eblum in mari
Churo, Rhodanum in mari gallico,
Ithum in mari Calarico, et multos alios
qbus impetu facies in oceanum per
petam gaditanum eorum artus.

Ua
 rāo Tythoni coruiz. Sit uera —
 mouetatus ab ~~oceanu~~ ad ~~ortum~~, Et uolunt
 copuicani, ppetuum sathuemus bentum
 ab ~~orte~~ ad ~~oceanum~~, ppetu mohu tura —
 coauim, exequus e coru capuicam: Ger
 andene

Rendunt copuicani negando min.
 quipso sub fona. torrida in vastitudine
 maichus ppetuum uirtum ab orte reflare —
 uolantur nautae: qui addunt longe difficiliorum
 et, pndeq, diuturniorem sub aequatore ab
 oceanu ad ortum nauigationem quā coruam.
 fuit ad o aggrauata bentum illum —
 orientalem ppetuum, huius qā magice —
 accedimus ad ppetuum ubi sunt tota mohu.
 tam qā aut celebri montibus, adificijs
 et aulicibus thesauris diuulsi huius
 desolatus. 2^a rāoem pprimas capulo nauis
 citissime uolantis, in cuius cubiculo
 o suntius auid efflatus, licet manibus
 subitane supra malum.

12. ^a rāo Tyehoniceorum, Siquibetuo
exoprimono Coproni canorum nos o Biduore
indiam sūmamanki ptem, Siquidem trova
Congefore vuntat a futho vni uadi, ex quo
in solo Bidui pde Stollati Corli-
dinidum.

Dgunt Copronici procepi.
Siquibetuo nos o Biduore indiam corli-
ptem myphice, cedunt propulavito,
negant ad foz eum. Siffuū sūtantad
sūmamanki Dastao, sūtantad illis rāo
in dūstibilo.

Istant Tyehonice, hme sequi
exorbitantū sūmamanki Dastalem; hoc
a cū abundum.

Rendunt copronici: Conge-
credibilis maximam cū sūmamanki
vastatū, qui tam incredibilū mīdheo
pale Delocaturū. Siquidem nullum et qui
sibi o pouduadcal Sūmāndimay mundi

magnitudinem. Dixi Ellinger qui —
 percipiat quod aliqd singulis minutis
 10 mi Altravias perveniret. Suam rationem
 Cuius mant cappositioe motus Saturni —
 30 annorum cum motu fixarum 36 —
 millium. Si enim tempore 30 annorum
 Indivibile sit in motu 36. millium.
 eorum quoque Saturni eorum Indivibile, ut
 firmamenti. quippe ratio postulat. Et
 quare calidus eo plus temporis Summa
 minor motu quo majus est, quod eo magis
 per se pervenirendum.

Urgent Cyclonici parem maximum
 spatium incho Saturnum fixas esse —
 ut eas Caelum, perindeque inutile.

Rendent Copconici per ando —
 Inquiescent, nam licet defectus inter —
 Saturnum et fixas nulla videtur —
 ut eas, et Inquiescent nulla est, Cum nova
 cupio id eorum hunc eorum deheret ut
 qd sit illa quod apparuit in Cassiopeia

Superiori Saeculo: nec sequitur spatium
illud ex Inuitis, ex eo qd. Graue quae
nobis o. Innotat. cal. hinc o. sequitur
illas Graue, quavum dies o. latent,
ex Superfluo in naa.

Eodem ppo. Soluitur aliud argum.
qd. dicunt Tychoonici, fore ut visus nobis
apparet longe maiorem Oratamptah
qui altura ppo. maiorem tura ad eam
appropinquo.

Respondent enim Copernicani id o. sequi.
qd. ppo. exorbitante fractione o. nobis
distans, appropinquo tura ad illam
o. Invisibile. p. enim ex parte, qd. si
tantum accedamus ad obum dissipationem
o. ppo. magis apparibilis.

Estima ratio Tychoonice. Si
tura mouebatur, disparuerat Caput em
suum projectum ad pedes proiectum al.
o. relapsum, qd. dum Caput sursum

a d'indwer, hoo t'wemo motu abreptus —
 multum effreder spatij, et sic lapis
 ab hoc longe excedit: atq; Conquirit
 et coa exprobat: q; et and nre.

Prondent copronican; neg ando —
 sequitany nau; Inquiunt, hoo nau;
 inhouetura si pilany duosun; projiciat,
 Gidel eany d'ied u d'ustadu, o d'ecue
 ac si nauie Immotu stare. r'ao e q;
 qua simul mouetur, pronde fent ac
 si o mouentur: et eoh; projiciat Inpwin;
 projecto oem motum quany fent. Et
 pronde Cuy manus projicientis In —
 stantia Copronici 2^m fent motum;
 Enam suodum, et a de ipsa; alhoum
 auecl'acem a t'wra, Okumq; motum —
 Inpwin; Capdi. Gude Cuy Caput Obog;
 mohe simul mouu o p'oil; Caprie
 moubitur nec mohe plane p'oyondi culau;
 nec plane adculau; G'pt In Inquiunt
 f'gimatu;

Soluit. ^r cad. facultate argum quo
concludunt Tychoinici, forent aues ad paratum
volantem indole. Quos o reprobiunt Hippote
intrauimus celatissimo tertia mole absciptoe.

Nam sicut munda in naue volanti
inclusa sed ad cad. paruas rimas, o Iesus
ac si naui staret: ita aues inclusae in
naui hoc domicilio qd terra et luna cauo
est, pcedit reprobiunt ad os si terra
mouetur ac si quiescat qd cum motu
horum auique et indio cois du, pcedit
et ac si nullus esset.

Eod. modo ronderu motas qua Tychoinici
probant, forent inueto Conguis diuiso oceanum
exploderentur bombardae, dum se huius motu,
qm diuisus ortum coa eund. motum.

Hoc enim facit d. nam in naui motu
pila o mouet Conguis dum motus naui
qm aduersus qd dunt ppter idem ppter, qd se.
qua si nul mouit. pcedit de sent ac si o mouentur

Cx his ortus solutio. ppter qnta in ignotas
nostra, qd se. nesciamus an hora fore quau

57

quodhuc calcamine, mouitatus Et quiescat.
 id procul dubio nouum p[ro]p[ri]e romanu
 d[omi]ni lib. 1 naal. quod. cap. 2. p[ro]p[ri]e p[ro]blematis
 Induim[us] laudat, solucem a o affec[us] si
 scribitur; p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 Sciannu[us] Ch[ri]stian[us] mundus t[er]ra itau[us] siue me[us]
 au[tem] mundo itau[us] t[er]ra uatatus. fuit aut[em]
 ciui[us] quid d[omi]n[us] n[ost]r[us] o[mn]i[us], quau[is] e[st] e[st] e[st]
 naam nesciunt siue, nec cali molis firi
 ortus et occidit, sed no[is] p[ro]p[ri]e o[mn]i[us] et
 occidit, Et digna res e[st] et implacit[us],
 nesciunt in quo e[st] e[st] itau[us] siue
 p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 ciue[us] no[is] Deu[us] o[mn]i[us], an no[is] agat

Tandem, Cydonici rationum
 suauum infirmitati Deluti Conscij,
 occurrunt ad Carione p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 h[ab]it[us]; in quoru[us] alijs t[er]ra do Immo bilis.
 Et p[ro]p[ri]e 103 Et si se scribu[us] p[ro]p[ri]e
 qui fundati t[er]ra in p[ro]p[ri]e stabilitat[us]
 uau[us], o Inclinat[us] in d[omi]n[us] e[st]
 p[ro]p[ri]e: in alijs do sol moueri Et
 Eccl. 1. Et si se scribu[us], ortus sol

et occidit, et ad locum suum remotus,
 ibique renascens gyrat per meridiem
 et fluitat ad equilonem. Quod hanc
 omnia in circuitu peragat spiritus et
 in circuitu duce remotus: In alijs
 deniq, sol dicitur aliquando stitisse, et Jos. 1.
 ibi de narratur. Nihil itaq, sol in
 medio caeli, et o syderum occumbere
 spatio unus diei o sui antea, o postea
 itaq, longa diu. cagbus orbis collige-
 rentur quiescere et solem moueri

Rondent copionici scripturam
 in illis locis loquitur ad Ium nostrum, et
 qd tunc sol defacto o mouetur, nobis
 h apparet moueri dum rondoem
 allatam coa raem 2^{am}. Hanc soluoem
 firmant per multos testis, in quibus
 scriptura sola accomodat. Nui nostro e-
 cum v. g. gen. 1.^o Luna vocat. Luminare
 magnus, qd ita nobis apparet, cum
 h dicitur ex minimis astris.

nihilominus qd oes vulgo
 Theologi pro Ium eruz docent scripturam

Saepe illigandas eo in Tu littoralis
quatre ille nif il Chui coarum fidei am
bonis moribus repugnare: tehis a
saepe a Ty honis coa Copeconicauoe
Caudah idum Lituan Intereh, fidei,
c moeney Goudah o admodantur.
ideo quibus rae naalis nifil Conmied
nos in pphu solau saevarum pagmiam
autgocitatum dxtima Trehoni cum
coseconicauo antepouimur, in Castitatum
redigantur illictum in obsequium
Christi, cui hoc nostrum, q leuungue
opusculum tota mentu Conderamur.

Finis.



Labbe' Dherbau
D

Labbe Dherbau

Janio

